

---

## Strateginen sopimus 2019

### Kaupunkiympäristötoimiala

#### 1.1 Kuvaus toiminnasta (kh)

Kaupunkiympäristötoimiala vastaa toimintaedellytysten luomisesta ja järjestämisestä vetovoimaisen kaupungin kasvulle, kaupunkiympäristön kehittämiselle, rakenteelliselle toimivuudelle ja viihtyisyydelle. Tavoitteena ovat hyvinvointia edistävä ympäristö ja sujuvat liikkumisratkaisut.

Toimiala vastaa myös kaupungin rakennetusta infraomaisuudesta, laadukkaan kaupunkiympäristön toteuttamisesta ja ylläpidosta sekä terveellisten tilojen toteuttamisesta. Lisäksi toimiala vastaa ympäristöön ja rakentamiseen liittyvistä viranomaispalveluista, ympäristönsuojelusta, seudullisista jätehuollon viranomaispalveluista sekä seudullisista joukkoliikennepalveluista.

Kaupunkiympäristötoimialalla toimii viisi palvelu- aluetta.

- **Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuus** vastaa kaupungin maankäytön ja liikenteen suunnittelusta, kaavoitustoimesta, tonttituotannosta sekä kaupungin maaomaisuuden hallinnasta.
- **Kaupunkirakentaminen** vastaa katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden toteutussuunnittelusta, rakennuttamisesta ja ylläpidosta sekä kaupungin toimitilojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

- **Paikkatieto ja kaupunkimittaus** vastaa tonttijaoista, kiinteistönmuodostuksesta ja kiinteistörekisterin pidosta, paikkatietoaineistojen tuottamisesta ja ylläpidosta, paikkatietojärjestelmistä sekä toimialan asiakaspalvelusta.
- **Luvat ja valvonta** vastaa rakentamisen ja pysäköinninvalvonnan viranomaistehtävistä, ympäristön- ja luonnonsuojelun, ympäristöterveyden sekä seudullisen jätehuollon viranomaistehtävien valmistelusta sekä palvelualueen tehtäviin liittyvästä neuvonnasta, ohjauksesta, valvonnasta ja asiantuntijapalveluista.
- **Seudullinen joukkoliikenne** tuottaa Turun kaupunkiseudun Föli-kunnissa kaikille avoimet joukkoliikennepalvelut.

Kaupunkiympäristötoimialan toimintaa ohjaavat seuraavat luottamuselimet:

- **Kaupunkiympäristölautakunta** vastaa kaupungin maankäytön, liikenteen ja yleisten alueiden suunnittelusta, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan seurannasta, kaupungin maaomaisuuden hallinnasta sekä katujen ja muiden yleisten alueiden rakennuttamisesta ja ylläpidosta sekä tilojen rakennuttamisesta, ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.
- **Rakennus- ja lupalautakunta** vastaa kaupunkiympäristötoimialan viranomaistehtävistä, ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle.

- **Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta** toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota seudullisena joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena Turun, Kaarinan, Liedon, Naantalin, Raision sekä Ruskon kuntien alueella.
  - **Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta** toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota jätelain mukaisena 17 kunnan seudullisena jätehuoltoviranomaisena.
-

## 1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kh)

Toimintaympäristössä voimakkaasti vaikuttavia trendejä ovat mm. kaupungistuminen, väestönkasvu, positiivinen rakennemuutos, väestön ikääntyminen, maahanmuutto, hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus, digitalisaatio sekä lainsäädännön muutokset.

Kaupungit kasvavat ja kehittyvät ennennäkemättömällä vauhdilla. Suomessa kaupunkiseuduilla asuu jo 70 % väestöstä.

Turun kaupungin väestönkasvu on 2010-luvulla ollut ennakoitua nopeampaa. Varsinais-Suomessa on käynnissä positiivinen rakennemuutos, jonka myötä teollisuuden työpaikat ovat voimakkaassa kasvussa. Kaupunki varautuu kasvu-uran jatkumiseen.

Suomen väestö ikääntyy kuten muissakin kehittyneissä maissa. Turussa yli 65-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan n. 17 %:lla vuoteen 2030 mennessä. Samaan aikaan alle 15-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan vain n. 8 %:lla. Alle 15-vuotiaiden määrä on poikkeuksellisen alhainen koko maassa.

Turun väestö	TOT2017	ENN2030	ENN2050
Alle 15 vuotiaita	25 920	27 966	32 594
15-64 vuotiaita	126 417	141 653	168 803
Yli 65 vuotiaita	38 851	45 408	53 227
YHTEENSÄ	191 188	215 027	254 624

Työikäisten osuus Suomen väestöstä pienenee Tilastokeskuksen ennusteen mukaan nykyisestä 64 prosentista 59 prosenttiin vuoteen 2030 ja 57 prosenttiin vuoteen 2060 mennessä.

Väestön ja työpaikkojen määrän kasvu sekä väestön ikääntyminen asettavat haasteita koko seutukunnalle mm. asuntojen, koulutuksen, palvelujen ja liikenteen suhteen. Positiivinen rakennemuutos ja työpaikkojen määrän voimakas kasvu edellyttää asuntotuotannon määrän nopeaa kasvattamista. Tarvetta on erityisesti pienille asunnoille. Kasvulla on vaikutuksia maankäytön suunnitteluun, palveluverkkoon, liikkumiseen, infrastruktuurin ja tilojen rakennuttamiseen, ylläpitoon ja valvontaan. Väestön ikääntyminen ja sen myötä yksinasumisen lisääntyminen vaikuttaa palvelujen järjestämiseen. Kaupungin kasvuun on varauduttava riittävien resurssien.

Kaupungistumiseen liittyy monia mahdollisuuksia. Kaupungistumisprosessien kiihtyessä on löydettävä uudenlaisia liikkumisen ratkaisuja niin kaupunkien sisällä kuin kaupunkien välillä. Tiivis kaupunkirakenne mahdollistaa kustannustehokkaan ja infrastruktuurin ja liikenneverkon järjestämisen. Suuret kaupunkiseudut pystyvät tarjoamaan asukkailleen monipuolisia palveluita, vapaa-ajanviettomahdollisuuksia ja yrityksille osaavaa työvoimaa. Väestökeskittymät tarjoavat hyvät edellytykset kiertotaloudelle, jossa kulutus perustuu omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen ja materiaalien jalostamiseksi uusiksi tuotteiksi.

Kaupungistuminen tuo mukanaan myös monia ongelmia. Kaupungit kuluttavat yli 2/3 maailman energiatuotannosta ja tuottavat 70 % maapallon hiilidioksidipäästöistä. Väestön keskittyminen lisää melua ja liikennehuuhkia ja alueellisesti jätteiden määrää. Erilaiset sosiaaliset ongelmat kuten syrjäytyminen sekä turvattomuuden tunne uhkaavat

lisääntyä. Asuntojen kysynnän kasvaessa niiden hinnat nousevat erityisesti halutuimmilla alueilla, mikä saattaa syventää alueiden välistä eriytymiskehitystä. Turussa alueiden tulotason mukainen ja etninen eriytyminen on voimistunut.

Turun kaupungin tavoitteena on edetä ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä kohti hiilineutraaliutta jo vuoteen 2029 mennessä. Tähän päästään mm. kestävää energiajärjestelmää ja kestävää liikkumisjärjestelmää kehittämällä. Energiajohtamisen toimenpideohjelmalla parannetaan kiinteistökannan energian käyttöä.

Rakennetulla ympäristöllä on huomattava vaikutus taloudelliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Rakennetulla ympäristöllä on myös suuri painoarvo kestäväen kehityksen edistämässä koko yhteiskunnan tasolla.

Hyvinvointiyhteiskunnan rahoituksen ja ylläpidon kustannusten jäädessä yhä harvempien vastuulle kaupungin on vakavasti mietittävä, miten palvelutuotannon jatkuvuus saadaan turvattua. Kasvaan palvelujen kysyntään on kyettävä vastaamaan entistä pienemmällä taloudellisilla resursseilla. Ratkaisuna on joko työnteon määrän kasvattaminen tai työn tuottavuuden parantaminen. Koska väestöennusteiden perusteella näyttää epätodennäköiseltä, että työvoiman määrää kyettäisiin lisäämään riittävästi, tuottavuuden kasvattaminen on välttämätöntä. Tuottavuus voi kasvaa ainoastaan toimintatapoja muuttamalla, ja siksi organisaation kyky uudistua jatkuvasti on avainasemassa. Tuottavuus kasvaa uudistamalla toimintatapoja ja hyödyntämällä teknologisia innovaatioita. Digitalisaatio mahdollistaa ajasta ja paikasta riippumattomien palvelujen tuottamisen ja kaupungin oman toiminnan tuottavuuden parantamisen.

Sote- ja maakuntauudistusten on tarkoitus astua voimaan vuonna 2020, mikä vaikuttaa mm. tilojen käyttöön. Uudistuksiin liittyen on ollut esillä ympäristöterveyden tai jonkin sen osa-alueen (esim. elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto) siirtäminen maakunnalle. Aiemmin suunnitelmassa olleesta rakennusvalvonnan seudullistamisesta sen sijaan on luovuttu.

Lainsäädännön uudistuksia on tulossa edelleen. Normien purkaminen kohdistunee ainakin maankäyttö- ja rakennuslakiin sekä ympäristönsuojelulakiin. Laki liikenteen palveluista on voimassa 1.7.2018 alkaen. Tämä laki on ensimmäinen osa kolmivaiheista liikennekaari -nimistä hanketta, jolla pyritään uudistamaan laajasti liikennealan sääntelyä. Tieliikennelain uudistus puolestaan tuo mahdollisesti kunnille lisävelvoitteita. Kiinteistömuodostamislakia uudistetaan lisäämällä mahdollisuus kolmiulotteiseen kiinteistömuodostamiseen. Uusi laki astunee voimaan kesällä 2018.

Kaupungin ja lähialueen neuvottelemat sopimukset valtiovallan kanssa linjaavat kaupunkiseudun kehitystavoitteet. Näitä sopimuksia ovat mm. kasvusopimus, kasvukäytäväsopimus ja MAL-sopimus. Sopimusten tavoitteet ohjaavat myös Kaupunkiympäristötoimialan toimintaa.

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Asukasluku (31.12.) ja väestönkasvu edellisestä vuodesta	182.072 1.847	183.824 +1.752	185.908 +2.084	187.604 +1.696	189.669 +2.065	+2.500	+2.500	+2.500	+2.500	+2.500
Työpaikkojen määrä	95.201 -1.611	93.943 -1.255	95.421 +1.478	+1.400	+1.400	+1.400	+1.400	+1.400	+1.400	+1.400
Infrapalvelujen ylläpidettävä pinta-ala, ha	3.757	3.867	3.944	3.878	3.916	3.955	3.995	4.035	4.035	4.035

Väestö- ja työpaikkatavoitteet perustuvat kh 22.5.2017 § 219 Yleiskaavan 2029 tarkistettuihin tavoitteisiin, joiden mukaan vuonna 2029 Turussa on 220 000 asukasta ja 115 000 työpaikkaa. Infra-palveluiden ylläpidettävä pinta-ala perustuu asiantuntija-arvioon valvontakohteiden määrän kasvusta.

### 1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kv)

Turun kaupungin väestönkasvu on ollut ennakoitua nopeampaa ja kaupungistumisprosessi jatkuu edelleen. Tähän vaikuttaa mm. Turun seudulla käynnissä oleva positiivinen rakennemuutos. Samaan aikaan myös alueiden eriytyminen on voimistunut. Kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen edellyttää energiatehokkaan ja resurssiviisaan toimintatavan ulottamista kaikkeen toimintaan.

Toimialalla hyödynnetään digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan kehittämisessä. Palvelujen ja toimintojen digitalisointi mahdollistaa organisaatio- ja kustannusrakenteen keventämisen ja henkilöstön ajankäytön kohdentamisen vaativampiin tehtäviin. Asukkaille ja asiakkaille tämä tarkoittaa aikaisempaa parempia mahdollisuuksia käyttää kaupungin palveluja ajasta ja paikasta riippumatta. Uudistamalla palveluja laajalla innovaatioyhteistyöllä avoimuuden periaatteita noudattaen kaupunki edistää myös uusien liiketoimintamahdollisuuksien ja palvelumuotojen syntymistä.

Kaupunkiympäristötoimiala toimii aktiivisesti käynnissä olevassa muutoksessa. Tavoitteena on luoda hyvän elämän mahdollisuuksia ja kasvua niin yrityksille kuin kansalaisillekin.

Kaupunkiympäristötoimiala toteuttaa Turku 2029 kaupunkistrategiasta erityisesti seuraavia kohtia: Turku kasvaa kestävästi ja Turku lisää kilpailukykyä. Strategisista ohjelmista toimiala toteuttaa erityisesti pääteemoja 3.3 rakentuva Turku ja ympäristö sekä 3.2 vaikuttava ja uudistuva Turku.

#### Rakentuva Turku ja ympäristö

- Kasvun edellytyksiä ja kestävästä kaupunkirakennetta edistetään laajoilla yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää koskevilla suunnitelmilla ja kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina.
- Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella. Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskusta ja sitä kehystävälle kaupunkiuudistusalueille ja joukkoliikenteen kehityskäytävälle. Kaupunkirakenteen painopistettä laajennetaan kaupunkirakenteen kehittymisen myötä kohti merta.
- Keskustan kehittämisen sekä Turun tiedepuiston kärkihankkeita edistetään sopimuksen mukaan strategisilla maankäytön hankkeilla (luku 4.4), asemakaavoitusohjelmalla (luku 4.5) sekä investointiohjelmilla.
- Kaupungin kärkihankkeiden lisäksi edistetään muita strategisia maankäytön hankkeita mm. Linnakaupunki, Skanssi, Halistenväylä, Logicity ja Blue Industry Park.
- Turun logistista asemaa solmukohtana pohjoisessa kasvukäytävässä kehitetään mm. edistämällä Turun ja Helsingin välistä nopeaa junayhteyttä, Matkakeskusta sekä Turun kehätie -hankkeita.
- Monipuoliset ja vetovoimaiset asumisvaihtoehdot ovat työpaikkojen rinnalla keskeinen kilpailukykytekijä houkuteltaessa osaajia ja asukkaita kaupunkiin. Asemakaavoituksella ja infran toteutuksella varmistutaan monipuolisesta ja riittävästä tonttivarannosta, jolla turvataan riittävä ja kohtuuhintainen vuokra-, asumisoikeus- ja omistusasuntotuotanto.

Monimuotoisella asuntotuotannolla huolehditaan eri asuntotyypeistä uusillekin asuinalueille.

- Lähiöiden täydennysrakentamisella elävöitetään asuinalueita, turvataan kestävä palvelurakenne ja kavennetaan alueiden välistä eriarvoisuutta.
- Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupungin hiilineutraaliutta 2029, mm. kestävästä kaupunkirakennetta, liikkumisjärjestelmää ja energiarjestelmää kehittämällä. Tavoitteita on asetettu myös kiinteistökannan energian käytölle, jota tukemaan on luotu energiaohtamisen toimenpideohjelma.
- Kaupungin liikenteen kehittämisessä painopisteet ovat kävelyssä ja pyöräilyssä, seudullisessa joukkoliikenteessä ja uusien ympäristö- ja ilmastoystävällisten teknologioiden käytön laajentamisen tukemisessa.
- Terveitä elämäntapoja edistetään kaavoittamalla lyhyiden etäisyyksien kaupunkia ja rakentamalla tällä kantakaupunkialueella koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.
- Joukkoliikennettä kehitetään vastaamaan kasvavien yritysten työpaikkaliikkumisen tarpeita.
- Palvelujen järjestämisen kustannustehokkuus paranee, kun voidaan tukeutua olemassa olevaan palveluverkkoon. Kunnallistekniikan investointien hyödyntäminen tehostuu, liikenteen päästöt vähenevät ja kaupunkilaisten aikaa säästyy liikkumisessa. Eheän kaupunkirakenteen ansiosta sujuva liikkuminen on Turulle vetovoimatekijä.

- Hyvinvoinnin edistämiseksi monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön säilymistä tuetaan ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin tavoin.
- Historiallisesti ainutlaatuinen kulttuuriympäristö ja siihen liittyvä innovatiivinen rakennusten uudiskäyttö edistävät Turun nousemista kansainvälisesti johtavaksi esikuvaksi kaupunkirakentamisessa.
- Tiivistyville kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua. Tiivistyvässä kaupungissa panostetaan monipuolisiin julkisiin kaupunkitiloihin sekä viherrakentamiseen.
- Ilmastonmuutokseen varautumisen toimenpiteet huomioidaan kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa erityisen huomion ollessa huolehdittavana.
- Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen mukaisin toimenpitein, joiden tavoitteena on parantaa vesistöjen, pienvesien ja rannikkovesien tilaa.
- Huolehdimme asuin- ja elinympäristöjen siisyydestä ja turvallisuudesta.

#### Vaikuttava ja uudistuva Turku

- Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä. Läpinäkyvällä tietoon perustuvalla johtamisella varmistetaan että tehdään oikeita asioita oikeaan aikaan kustannustehokkaasti. Tietojärjestelmiä kehitetään siten, että toiminnan tiedot saadaan yhdistettyä ajantasaiseen taloustietoon.

- Omaisuuden arvosta huolehtiminen on yksi Kaupunkiympäristötoimialan perustehtävistä.
- Kaupunki huolehtii aktiivisesti kiinteistöomaisuuden kehittämisestä sekä arvosta. Kaupungin kiinteän omaisuuden luovutuksia tehostetaan kehittämällä omaisuutta houkuttelevammaksi kaavoituksella ja kumppanuusyhteistyöllä.
- Infraomaisuuden hallinta perustuu suunnitelmallisuuteen, jossa hyödynnetään korjausvelkalaskentaa. Omaisuuden arvosta huolehtiminen edellyttää riittäviä investointeja.
- Toimitilainvestoinnit perustuvat hyväksytyihin palveluverkkosuunnitelmiin.
- Rakennuskannan energiatehokkuutta ja rakennusten älykkyyttä parannetaan investointiraamin puitteissa.
- Toimintaa tehostetaan nopeuttamalla tonttutuotantoprosessia kaavoituksesta, kaupunkinfran rakentamiseen ja tontinluovutukseen.
- Tuottavuutta lisätään hankintamenettelyillä, kumppanuuksilla ja kilpailuttamisella. Telemällä asioita yhdessä kumppanien kanssa ja rohkeasti kokeilemalla toiminta uudistuu.
- Toimintaa kehitetään asukas- ja asiakaslähteisesti.
- Palvelujen digitalisoinnilla tehostetaan toimintoja ja parannetaan ajasta ja paikasta riippumattomia itsepalvelu- ja osallistumismahdollisuuksia.
- Pysäköintitoiminnan järjestämistä kehitetään kokonaisuudistuksella, joka käynnistetään vuoden 2018 aikana.

- Osaava ja motivoitunut henkilöstö on kaupungin keskeinen voimavara. Henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtiminen on tärkeää, jotta palvelutaso säilyy hyvänä. Henkilöstön koulutukseen ja osaamisen ennakointiin panostetaan.
- Laadukkaat tukipalvelut pitää olla mitoitettu oikealle tasolle siten, että päivittäinen työskentely on sujuvaa.

#### Innovatiiviset hankinnat

Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita. Suunnittelemalla toiminnan kehittämistä ja hankintoja laajalla yhteistyöllä luodaan samalla markkinoita ja kasvualustaa uusille ratkaisuille.

- Infran keskustan alue-urakointi. Hankinta toteutetaan muista alueurakoista poikkeavalla tavalla, koska palveluntuottajan palvelun laadulle ja yhteistyökyykytyydelle laiteaan tavanomista suurempi paino.
- Älyvesi/Älyföri. Autonominen vesialusliikennöinti välille Forum Marinum-Korppolaismäki (konseptisuunnittelu, laiturirakenteet ja liikennöinnin kilpailutus). Toteutetaan osana Smart and Wise kärkihanketta.
- Pysäköintitoiminta. Pysäköintitoimintaa kehitetään sujuvammaksi niin asiakkaan kuin kaupunginkin näkökulmasta. Lisätään digitaalisia palveluja ja toimintoja. Toteutetaan osana Smart and Wise kärkihanketta.

---

## 1.4 Lausekkeet (kv)

Lausekkeet Kv

---

## 2.1 Määrärahat ja investoinnit (kv)

### Käyttötalousosa

1.000 €						
Kaupunkiympäristötoimiala	TOT 2017	TAM 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatulot	41 640	94 365	75 880	77 398	78 946	80 524
Valmistus omaan käyttöön	0	1 610	1 110	1 110	1 110	1 110
Toimintamenot	61 703	106 105	110 068	112 270	114 516	116 807
Toimintakate	-20 063	-10 131	-33 078	-33 763	-34 460	-35 172
Muutos-%		-49,5 %	226,5 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %

1.000 €						
Kaupunkiympäristölautakunta	TOT 2017	TAM 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatulot	5 673	56 980	36 973	77 398	78 946	80 524
Valmistus omaan käyttöön	0	1 610	1 110	1 110	1 110	1 110
Toimintamenot	7 110	52 033	52 261	112 270	114 516	116 807
Toimintakate	-1 438	6 556	-14 178	-33 763	-34 460	-35 172
Muutos-%		-556,0 %	-316,3 %	138,1 %	2,1 %	2,1 %

1.000 €						
Rakennus- ja lupalautakunta	TOT 2017	TAM 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	0	100	100	0	0	0
Toimintakate	0	-100	-100	0	0	0
Muutos-%		0,0 %	0,0 %	-100,0 %	0,0 %	0,0 %

1.000 €						
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelk	TOT 2017	TAM 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatulot	35 377	37 322	38 800	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	51 119	53 909	57 600	0	0	0
Toimintakate	-15 742	-16 587	-18 800	0	0	0
Muutos-%		5,4 %	13,3 %	-100,0 %	0,0 %	0,0 %

1.000 €						
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	TOT 2017	TAM 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatulot	0	64	107	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	73	64	107	0	0	0
Toimintakate	-73	0	0	0	0	0
Muutos-%		-100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

## Investointiosa

1.000 €						
Kaupunkiympäristötoimiala	TOT 2017	TAM 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Investointimenot	328	79 784	2 000	2 000	1 500	1 500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	176	176	176	176	176
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	22 500	0	0	0	0
NETTO	-328	-57 108	-1 824	-1 824	-1 324	-1 324
Muutos-%		17294,3 %	-96,8 %	0,0 %	-27,4 %	0,0 %

1.000 €						
Kaupunkiympäristölautakunta	TOT 2017	TAM 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Investointimenot	0	79 284	1 500	1 500	1 000	1 000
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	22 500	0	0	0	0
NETTO	0	-56 784	-1 500	-1 500	-1 000	-1 000
Muutos-%		0,0 %	-97,4 %	0,0 %	-33,3 %	0,0 %

1.000 €						
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelk	TOT 2017	TAM 2018	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Investointimenot	328	500	500	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	176	176	176	176	176
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	0	0	0	0	0
NETTO	-328	-324	-324	-324	-324	-324
Muutos-%		-1,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %



---

## 2.3 Muutokset (kv)

### Kaupunginvaltuusto

1.000 €	2019	2020	2021	2022

### Kaupunginhallitus

1.000 €	2019	2020	2021	2022

### Kaupunginjohtaja

1.000 €, Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta	2019	2020	2021	2022

1.000 €, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	2019	2020	2021	2022

---

---

1.000 €, Rakennus- ja lupalautakunta	2019	2020	2021	2022

Lautakunnat (muutos kaupunginvaltuuston vahvistamaan suunnittelulukuun)

1.000 €, lautakunta	2019	2020	2021	2022

---

---

## 2.4 Infran investointiohjelma (kh)

KH palvelutilaus	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Strategiset maankäytön hankkeet	6 658 387	20 927 000	20 840 000		22 901 000	20 140 000	18 800 000
Tuloa tuottavat	2 458 305	3 840 000	4 010 000		2 980 000	1 790 000	2 180 000
Toimintoja tukevat	756 149	1 270 000	280 000		230 000	230 000	230 000
Korjausvelkaa alentavat	13 790 325	13 661 000	13 121 000		13 465 000	13 215 000	14 085 000
Liikenteen toimivuus ja turvallisuus	1 962 985	6 500 000	2 980 000		1 855 000	2 860 000	2 380 000
Asukasviihtyisyyttä parantavat	1 920 673	1 766 000	1 815 000		2 225 000	2 415 000	2 010 000
	27 546 824	47 964 000	43 046 000		43 656 000	40 650 000	39 685 000

Investointiprojektit ovat tarkemmin operatiivisessa sopimuksessa.

---

	2019	2020	2021	2022
<b>Infran rakennuttaminen menot yhteensä</b>	<b>43 046 000</b>	<b>43 656 000</b>	<b>40 650 000</b>	<b>39 685 000</b>
<b>Strategiset maankäytön hankkeet</b>	<b>20 840 000</b>	<b>22 901 000</b>	<b>20 140 000</b>	<b>18 800 000</b>
Kauppatori	7 000 000	11 000 000	9 000 000	-
Keskustan pyörätiet	1 960 000	750 000	1 200 000	1 200 000
Fortuna			600 000	
Kakola	900 000	1 500 000	500 000	500 000
Linnanfältti	500 000	450 000	500 000	400 000
Logomon silta ja parkki	2 200 000	-		
Telakkaranta (alueen viimeistelyt)	50 000	50 000	50 000	50 000
Turku Energian tontti (ARA)	210 000			
Fabriikin alue (VR-konepaja)	-	-	1 000 000	1 400 000
Linnakaupunki	1 350 000	2 800 000	4 400 000	4 100 000
Skanssi	1 270 000	1 596 000	1 200 000	1 700 000
LogiCity (Vaiste)	-	500 000	-	-
Halistenväylä (Koroinen)	1 350 000	-	100 000	100 000
Blue Industry Parkin infrastruktuuri	1 300 000	465 000	-	-
Aurajoen rannat	-	2 000 000	-	-
Kupittaa - Itäharju (sis. Pääskylvuorenrinne)	2 000 000	1 140 000	-	450 000
Runkobussilinjasto	750 000	650 000	1 500 000	1 000 000
TA-vuoden jälkeen alkavat hankkeet	-	-	90 000	7 900 000
<b>Tuloa tuottavat</b>	<b>4 010 000</b>	<b>2 980 000</b>	<b>1 790 000</b>	<b>2 180 000</b>
TA-vuoden jälkeen alkavat hankkeet	-	-	-	-
<b>Toimintoja tukevat</b>	<b>280 000</b>	<b>230 000</b>	<b>230 000</b>	<b>230 000</b>
TA-vuoden jälkeen alkavat hankkeet	30 000	30 000	30 000	30 000
<b>Korjausvelkaa alentavat</b>	<b>13 121 000</b>	<b>13 465 000</b>	<b>13 215 000</b>	<b>14 085 000</b>
TA-vuoden jälkeen alkavat hankkeet	-	-	-	-
<b>Liikenteen toimivuus &amp; turvallisuus</b>	<b>2 980 000</b>	<b>1 855 000</b>	<b>2 860 000</b>	<b>2 380 000</b>
TA-vuoden jälkeen alkavat hankkeet	-	-	-	-
<b>Asukasviihtyisyyttä parantavat</b>	<b>1 815 000</b>	<b>2 225 000</b>	<b>2 415 000</b>	<b>2 010 000</b>
TA-vuoden jälkeen alkavat hankkeet	100 000	50 000	150 000	150 000

## 2.5 Toimitilojen investointiohjelma (kh)

KH Palvelutilaus:

HANKKEEN NIMI	Tarveselvitys	Hanke-suunnitelma	Huomioita	Kustannus-arvio	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Valmistu-misvuosi-tavoite
<b>SIVISTYSTOIMIALA</b>									
Katedralskolan liikuntarakennuksen peruskorjaus	Kh 19.9.2016			2 730 000	1 000 000	647 000			2020
Puolalan koulun peruskorjaus		Kv 26.10.2015		14 800 000	6 000 000	2 430 000			2020
Pansion koulun peruskorjaus	20.9.2017 Kasopelk ja Kulttk		Kv 16.11.2015 § 197	12 000 000		200 000	6 000 000	5 800 000	2023
Hepokullan koulun julkisivukorjaus				1 500 000	750 000				2019
Kaksikerran koulun uudisrakentaminen			Kv 16.11.2015 § 197	n/a	40 000				2025
Viinamäenkadun päiväkodin uudisrakentaminen		Kv 29.1.2018		7 599 000	5 599 000				2019
Niitunniskantien päiväkodin uudisrakentaminen	KhKeh 9.4.2018	2018		5 800 000	2 936 000	2 500 000			2020
Ruiskatu 8, muutostyöt ja tekniset korjaukset			Kv 1.6.2015 § 90	4 000 000	1 500 000	1 500 000			
Runosmäen monitoimitalo	Kh 24.4.2017 § 169	2018		10 300 000	700 000	5 000 000	4 600 000		2021
Hannunniitun koulutilojen tekniset ja toiminnalliset muutostyöt	Kh 8.1.2018	2018		1 700 000	570 000	570 000	560 000		2021
Väistöpäiväkodin hankinta	2018			2 800 000	2 800 000				2019
Juhana Herttuan koulutalon peruskorjaus	Kh 18.9.2017	2018		11 000 000		500 000	3 000 000	4 500 000	2023
Sirkkalan koulu, Kärnhuset korvaava uudisrakentaminen	Kh 18.12.2017			11 200 000		600 000	4 000 000	5 000 000	2023
<b>VAPAA-AIKATOIMIALA</b>									
Aunelan kirjasto- ja nuorisotila uudisrakentaminen		KhKeh 26.2.2018		2 396 000	1 696 000				2019
<b>ALUEPELASTUSLAITOS</b>									
Kaksikerran/Satavan paloasema uudisrakentaminen		KhKeh 15.1.2018		1 864 000	1 064 000				2019
<b>MUUT</b>									
Hankkeiden suunnitteluvaraus					600 000	600 000	600 000	600 000	
Pienet hankkeet <1 M€					8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	
<b>YHTEENSÄ</b>					<b>33 255 000</b>	<b>22 547 000</b>	<b>26 760 000</b>	<b>23 900 000</b>	

---

**Konserniyhtiöiden toteuttamat taseen ulkopuoliset kohteet**

Hankkeen nimi	Hankesuunnitelma	Huomioita	Kustannusarvio
Yli-Maarian monitoimitalo	Kv 26.10.2015	Käynnissä, valmis 2019	24 440 000
Tallimäen kentän päiväkot	28.9.2015	Käynnissä, valmis 2019	5 011 000
Raunistulan päiväkot	28.9.2015	Käynnissä, valmis 2018	4 367 000
Tehostetun palveluasumisen yksiköt			
Vaihe 1 Kulkurinvalssi Kuralankatu 2	20.4.2015	Käynnissä, valmis 2019	17 417 000
Vaihe 2 Vuokkokoti Murkionkatu 10	20.4.2015	Käynnissä, valmis 2019	23 053 000

---

---

## 2.6 Muut investoinnit (kh)

	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Muut investoinnit (ohjelmistot)	78 000	130 000	1 000 000		1 000 000	1 000 000	1 000 000
Joukkoliikenteen investoinnit		500 000	500 000		500 000	500 000	500 000
Pysäköintimittareiden uusiminen			500 000		500 000		
Yhteensä		630 000	2 000 000		2 000 000	1 500 000	1 500 000

Kh palvelutilaus	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Kiinteän omaisuuden hankinnat	17 109 099	3 500 000	3 500 000		3 500 000	3 500 000	3 500 000
Yhteensä		3 500 000	3 500 000		3 500 000	3 500 000	3 500 000

---

### 3.1 Työvoiman käyttö (kv)

#### Kaupunkiympäristölautakunta\*

	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Henkilötyövuodet, kaupunkiympäristötoimiala yhteensä (htv)*	208,9 (Kila) 164,4 (Yto)	352	338		338	338	338
Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) **	15	14,6	15		15	15	15
Palkat ja palkkiot, yhteensä (1000 eur)	8 923 (Kila) 7182 (Yto)	15 668	15 079		15 380	15 688	16 000
Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1000 eur) ***	652	641	630		630	630	630

#### Lisätietoja:

Arvioitu TA 2018 muutos tulossa: htv 320, htv ulk. rah. n.15 htv, palkat ja palkkiot yht. 13 800 000, ulk. rahoitus 654 000

\*Rakennus- ja lupalautakunnan, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan henkilötyövuodet sisältyvät kaupunkiympäristölautakunnan lukuun.

\*\*Kaupunkiympäristötoimialan henkilötyövuosista ulkoisella rahoituksella noin 15 htv (n. 4 %).

\*\*\*Valtio, kunnat, yritykset ja EU vastaavat seuraavista henkilöstökustannuksista:

Luvat ja valvonta:

- Kunnat ja teollisuus maksavat 70 % ilmanlaadun tarkkailusta (2,1 htv).
- Lounais-Suomen Jätehuolto Oy maksaa jätehuoltoviranomaisen tehtävistä 3 htv (100 %).
- Jätehuoltolautakunnan kokouspalkkiot laskutetaan Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:ltä ja sitä kautta kunnilta 100 %
- Valtio maksaa valvontaeläinlääkärin palkkakustannukset (100 %, 1 htv).
- Sopimuskunnat maksavat 20-50 % eläinlaitolan palkkakustannuksista (1,1-1,2 htv).
- EU vastaa iWater-hankkeen palkkakuluista 31.5.2018 asti (0,4 htv, 100 %).

Seudullinen joukkoliikenne:

- Muut Föli-kunnat maksavat yhteensä 8 htv (muut henkilöstökustannukset paitsi palvelutoimiston henkilöstökustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun mukaisesti).



### 3.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Käytössä olevat tilat ja alueet	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Tilat yhteensä (m <sup>2</sup> )	14 840 (kito) 6 974 (yto)	20 687	20 023,5 (muu Kyto) 384,5 (Joukkoliikenne)		20 023,5 (muu Kyto) 384,5 (Joukkoliikenne)	20 023,5 (muu Kyto) 384,5 (Joukkoliikenne)	20 023,5 (muu Kyto) 384,5 (Joukkoliikenne)
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m <sup>2</sup> )	14 840 (kito) 6 974 (yto)	20 687	20 023,5 (muu Kyto) 384,5 (Joukkoliikenne)		20 023,5 (muu Kyto) 384,5 (Joukkoliikenne)	20 023,5 (muu Kyto) 384,5 (Joukkoliikenne)	20 023,5 (muu Kyto) 384,5 (Joukkoliikenne)
Muut tilat (m)							
Alueet yhteensä (ha)	13,1	13,1	13,1		13,1	13,1	13,1
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	Kitolla ei sis.vuokria 1 125 864 (yto)	-	2 283 701 (muu Kyto) 144 300 (Joukkoliikenne)		2 283 701 (muu Kyto) 144 300 (Joukkoliikenne)	2 283 701 (muu Kyto) 144 300 (Joukkoliikenne)	2 283 701 (muu Kyto) 144 300 (Joukkoliikenne)

#### Lisätietoja:

Alueissa ovat mukana Saramäen ja Itäharjun varastoalueet sekä Röntämäen, Ovakon ja Lauttarannan lumensijoitusalueet.

Tilamäärissä ja vuokrissa ei ole huomioitu hallintotoimintojen siirtymistä konsernihallintoon.

Huom. Puolalankatu 5 ja Puutarhakatu 1 vuokrasopimukset päättyvät 2022. Vaikutuksia ei vielä kyetä arvioimaan.

## 4.1 Strategiset tavoitteet (kv)

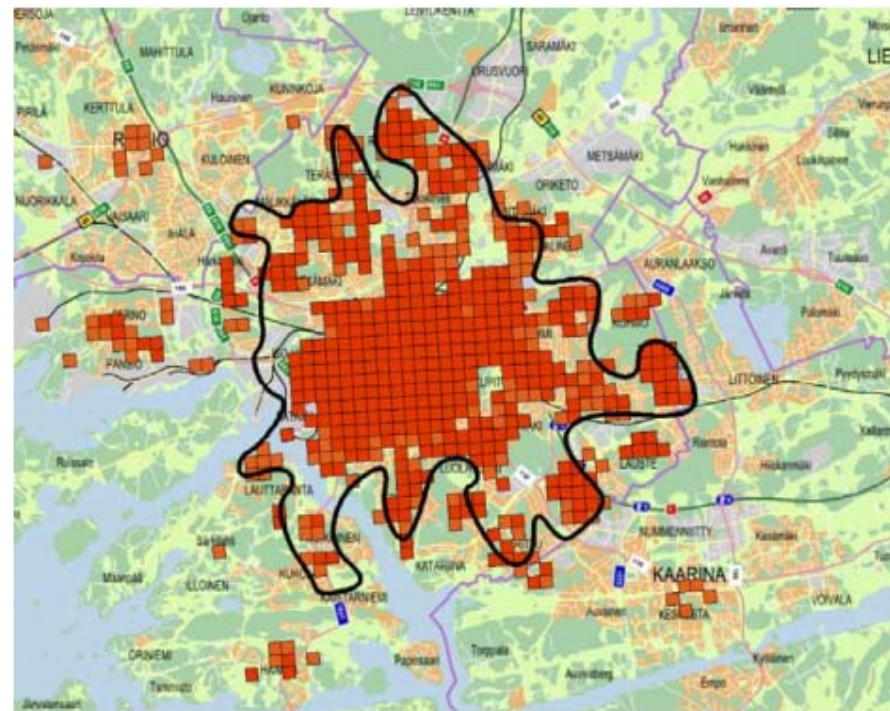
Kaupunkiympäristölautakunta kaikkien osalta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta \*\* osalta

Tavoite KV1: Monipuolinen ja riittävä tontti- varanto	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.5			Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9			
Toteuttamiskelpoinen tonttireservi	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
- Pientalo- ja rivitalotontit	4 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen		3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen
- Kerrostalotontit	4 v tarpeeseen	1v tarpeeseen	3 v tarpeeseen		3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen
- Elinkeinotontit	4 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen		3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen
Tavoitteen kuvaus: Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, joka mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Kuntien tavoitteena on ylläpitää riittävää tonttivarantoa siten, että tontteja on tarjottavana nopealla toimitusajalla. Tonttivaranto pyritään kuitenkin realisoimaan kohtuullisessa ajassa. Kolmen vuoden varantotavoite perustuu rakennemallin toteuttamiseksi laadittuun seudulliseen asunto- ja maapoliittinen ohjelmaan, joka on hyväksytty valtuustossa 26.1.2015 ohjeellisena noudatettavaksi. Monipuolisella ja riittävällä tonttivarannolla edistetään kaupungin kasvua.							

Tavoite KV2: Kestävä yhdyskuntarakenne	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.1				Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.10, 3.3.7		
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Hyväksytyjen asemakaavojen asuinkeuhkujen sijoittuminen tiivistävälle keuhkukirakenteen vyöhykkeelle	51 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %		Vähintään 85 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %

Tavoitteen kuvaus:

Rakentamista ohjataan keskuksista, asuintiivistymistä, keuhkusta liikkumisesta ja lähipalveluista muodostuvalle keuhkukirakenteen vyöhykkeelle. Näin luodaan puitteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämiseksi taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti keuhkulla tavalla (3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.9, 3.3.10). Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja keuhkua kasvua huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.



Kuva. Tiivistävä keuhkukirakenteen vyöhyke. Vyöhyke perustuu 250\*250 metrin ruuduille tehtyyn analyysiin Turun keuhkukirakenteesta, jossa on otettu huomioon keuhkukirakenteen liikkuminen, lähipalvelut ja alueen asukastiheys. Ominaisuudet pisteytettiin seuraavasti: kävelyetäisyys keskustan palveluista 1 piste, pyöräilyetäisyys keskustasta 15 minuuttia 1 piste, mahdollisuus joukkoliikenteeseen: runkobussilinjat 300 metrin etäisyys linjasta tai 600 metrin etäisyys raitiotie/superbussilinjasta 1 piste, asukas/työpaikka oleva tai tuleva tiheys yli 20 asukasta/ha 1-3 pistettä, kauppa 500 metrin päässä 1 piste, päiväkotit 500 metrin päässä 1 piste ja koulu 500 metrin päässä 1 piste. Oikeanpuoleisessa kuvassa näkyy luokitellut ruudut, jotka ovat saaneet enemmän kuin 4 pistettä.

Tavoite KV3: Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus kaikista liikkumismuodoista **	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.7			Muut toteutettavat linjaukset: 2.3, 3.3.6, 3.3.10			
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
- Jalankulun määräindeksi *, indeksi 2017=100	100,0	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta		kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta
- Pyöräilyn määräindeksi *, indeksi 2017=100	100,0	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta		kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta
- Autoliikenteen määräindeksi *, indeksi 2017=100 *	100,0	ei nouse edel- lisestä vuodes- ta	ei nouse edel- lisestä vuo- desta		ei nouse edel- lisestä vuodes- ta	ei nouse edel- lisestä vuodes- ta	ei nouse edel- lisestä vuodes- ta
- Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100 **	100,0	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta		kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta

Tavoitteen kuvaus:  
Rakennemallityön yhteydessä on hyväksytty tavoitteeksi kasvattaa kestävien kulkutapojen kulkumuoto-osuutta Turun kaupungissa yli 66 % tasolle vuoteen 2030 mennessä nykyisestä noin 52 %:sta. Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuksien edistäminen mm. vähentää liikenteen tilantarvetta, parantaa turvallisuutta ja vähentää päästöjä. Kattavia tietoja liikkumismuotojen kulkutapajakaumasta saadaan vain noin 5-10 vuoden välein liikennetutkimuksista (laadittu Turun seudulla 2017, 2008 ja 1997), mistä johtuen liikkumismuotojen kehitystä lyhyemmällä aikavälillä seurataan kulkutapakohtaisen määräindeksin perusteella. Määräindeksi ei kerro suoraan kulkutapajakaumakehitystä, koska määräindeksit kuvaavat joukkoliikennettä lukuunottamatta vain keskustan läheisyydessä silloilla liikkumista, mutta näyttävät kuitenkin kehityksen suuntaa. Tavoitteena on, että määräindekseissä autoliikenteen määrä ei kasva ja muiden kulkutapojen määrät kasvavat vuosittain 3 %.

\*Jalankulun, pyöräilyn ja autoliikenteen määräindeksit perustuvat liikennemäärätietoihin ns. Aurajoen laskentalinjalla (Föri, Martinsilta, Myllysilta, Teatterisilta, Auransilta, Kirjastosilta, Tuomiokirkkosilta, Tuomaansilta, Rautatiesilta, Halistensilta).

\*\*Kaupunkiympäristölautakunta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta hyväksyvät tavoitteen.

<b>Tavoite KV4: Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen</b>	<i>Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.6</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Kasvihuonekaasupäästöt kt CO <sub>2</sub> ekv/vuosi	972,2 (ennakko-tieto)	vähenee	tarkistetut ta- voitteet		tarkistetut ta- voitteet	tarkistetut ta- voitteet	tarkistetut ta- voitteet
Tavoitteen kuvaus: Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029. Ympäristönsuojelu osallistuu kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen laskentaan sekä ilmastonmuutostyöhön. Vuosittaiset kasvihuonekaasupäästöt Turussa (kt CO <sub>2</sub> ekv /vuosi). Turun CO <sub>2</sub> -raportin mukaiset kasvihuonekaasupäästöt sisältävät seuraavat sektorit: kauko-, sähkö- ja erillislämmitys, maalämpö, kuluttajien ja teollisuuden sähkönkulutus, tieliikenne ja muut liikennemuodot, teollisuus ja työkoneet, maatalous ja jätehuolto. Lämmityksen päästöt on normeerattu vastaamaan ilmastollisen vertailukauden 1981 - 2010 keskimääräistä lämmitystarvetta. Sähkönkulutuksen päästöt on normeerattu käyttäen päästökertoimena viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa. Laskennassa eivät ole mukana yksityisen tai julkisen sektorin hankintojen välilliset päästövaikutukset. Vuonna 2018 valmistellaan ilmasto-ohjelma kaupunginvaltuuston päätettäväksi, jossa yhteydessä asetetaan välitavoitteet kasvihuonekaasupäästöjen osalta vuosille 2021, 2024 ja 2029.							

<b>Tavoite KV5: Liikenneturvallisuus</b>	<i>Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.10</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1, 2.3, 3.3.7</i>			
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä viiden vuoden aikana (henkilöä)	2013-2017: 975	vähenee 1 % vuosien 2013- 2017 kaudesta	vähenee 3 % vuosien 2013- 2017 kaudesta		vähenee 4 % vuosien 2013- 2017 kaudesta	vähenee 9 % vuosien 2013- 2017 kaudesta	vähenee 13 % vuosien 2013- 2017 kaudesta
Tavoitteen kuvaus: Vähennetään liikenneonnettomuuksissa loukkaantuvien määrää kaikkia toimialoja koskevilla toimenpiteillä. Tavoitteena on, että loukkaantuneiden määrä vähenee keskimäärin noin 5 % vuodessa. Liikenneonnettomuuksien määrää verrataan satunnaisvaihdeluiden vuoksi viisivuotisjaksoissa. Vertailukohtana on vuosien 2013-2017 viisivuotisjakso.							

<b>Tavoite KV6: Kaupunkikeskustan elinvoimaisuus</b>	<i>Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.2</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Elinvoimaluku = lauantaiyritysten määrästä vähennetään tyhjät liiketilat, joka suhteutetaan kunnan asukaslukuun (x 1000) (vrt. v. 2016 Tampere 3,724 ja Helsinki 2,756 ja 17 kunnan keskiarvo 2,98)	3,83	kasvaa	kasvaa		kasvaa	kasvaa	kasvaa
Liiketilojen täyttöaste (vrt. v. 2016 Tampere 93,2 %, Helsinki 95,3 % ja 17 kunnan keskiarvo 88,2 %)	91,65	92,0 %	92,5 %		93,0 %	93,5 %	94,0 %
Keskustan suuralueen väkiluku 31.12.	Tilastokeskus/ kevät2018	kasvaa	kasvaa		kasvaa	kasvaa	kasvaa

Tavoitteen kuvaus: Mitattu elävää keskusta-aluetta, joka on rajattu EKK ry:n (Citybook - Keskustan kehittäjän käsikirja 2014) ohjeistuksen mukaisesti.

Tavoite KV7: Omaisuuden arvosta huolehtiminen	<i>Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.2</i>		
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Kiinteän omaisuuden kehittäminen: strategiset maankäytön hankkeet, tuloa tuottavat	Talousarvion toteutuma oli 68 % strategisten maankäytön hankkeiden osalta ja 83 % tuloa tuottavien osalta	Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen luvun 2.7 investointiohjelma toteutuu	Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen infran investointiohjelma toteutuu		Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen infran investointiohjelma toteutuu	Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen infran investointiohjelma toteutuu	Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen infran investointiohjelma toteutuu
Infran investointiohjelma: korjausvelkaa alentavat	Talousarvion toteutuma oli 97 % korjausvelkaa alentavien osalta	Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen luvun 2.7 investointiohjelma toteutuu	Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen infran investointiohjelma toteutuu		Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen infran investointiohjelma toteutuu	Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen infran investointiohjelma toteutuu	Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen infran investointiohjelma toteutuu
Tavoitteen kuvaus: Omaisuuden arvosta huolehtiminen on yksi Kaupunkiympäristötoimialan perustehtävistä, joka edellyttää riittäviä investointeja.							

## 4.2 Strategiset tavoitteet (kh)

Tavoite KH1: Monipuolinen ja riittävä tontti- varanto	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.5				Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9		
Tavoitteet kerrosalan lisäykselle (lautakunta)	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
- Asuinpientalot (AO, AP, AR), kem <sup>2</sup>	5.405	23.200	23.300		23.500	23.600	23.800
- Asuinkerrostalot (AK), kem <sup>2</sup>	355.885	131.300	132.200		133.000	133.900	134.900
- Kaupungin maalle sijoittuvan asuinkerros- alan osuus	75 %	>20 %	>20 %		>20 %	>20 %	>20 %
- Työpaikkatontit, kem <sup>2</sup>	298.970	64.000	64.000		64.000	64.000	64.000
- Kaupungin maalle sijoittuvasta asuinkerros- alasta kaupungin yhtiöille osoitettavat ton- tit, kem <sup>2</sup>	80.695	16.000	16.000		16.000	16.000	16.000
<p>Tavoitteen kuvaus: Kerrosalan lisäystavoitteet perustuvat kh 22.5.2017 § 219 Yleiskaavan 2029 tarkistettuihin tavoitteisiin, joiden mukaan vuonna 2029 Turussa on 220 000 asukasta ja 115 000 työpaikkaa. Väestönkasvun osalta oletetaan, että Turun asukasluku kasvaa tasaisesti noin 2500 asukasta/vuosi. Lisäksi trendikasvun mukainen väljyyskasvu lisää rakentamista noin 0,208 kem<sup>2</sup>/as/v. Rakentamisesta tavoitellaan kohdistuvan 85 % asuinkerrostaloihin ja 15 % asuinpientaloihin. Pitkällä aikavälillä (v2040 asti) työpaikkatonttien kem<sup>2</sup> arvioidaan Newsecin 2015 selvityksen ja päivitettyjen yleiskaavatavoitteiden mukaan jakautuvan seuraavasti: vuosittain 33.500 kem<sup>2</sup> toimistotilaa, 12.500 kem<sup>2</sup> liiketilaa ja 18.000 kem<sup>2</sup> teollisuutta.</p> <p>Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, jolla edistetään monipuolisten asumis- ja elinkeinojen harjoittamismahdollisuuksia. Kaavavarannon kasvattaminen mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Asuntotuotannosta vähintään 20 % tulee sijoittua kaupungin omistamille tonteille, mikä mahdollistaa kaupungin tonttituotannon ja valtion tukeman (ARA) kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Kaupungin maalle kohdistuvasta asuinkerrosalasta osoitetaan kaupungin tuotantoyhtiöille (TVT, TYS, Vaso) 250 asunnon tuotantotavoitteen mahdollistava n. 16.000 kem<sup>2</sup>, joka tarkoittaa 4-6 tonttia/vuosi. Tällä edistetään osaltaan kaupungin konserniyhtiöiden asuntotuotantotavoitteiden toteutusta. Pientalojen asuntotuotantoa tuetaan niin, että tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantotarvetta.</p>							



Tavoite KH2: Konserniyhtiöille luovutettavat kerrostalotontit	<i>Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.5</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.4</i>		
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
TVT (luovutettavat tontit; kohde, k-m <sup>2</sup> )	7700	Puutarhakatu 41, 6500 k-m <sup>2</sup> , Pryssinkuja 4800 k-m <sup>2</sup>	Kirstinpuisto 5000 k-m <sup>2</sup> , Turku Energia 2500 k-m <sup>2</sup> Pääskyvuori 2300 k-m <sup>2</sup>		Turku Energia 5000 k-m <sup>2</sup> , Herttuankulma 6000 k-m <sup>2</sup> , Mäntymäki	Ruusukortteli, Kirstinpuisto 5000 k-m <sup>2</sup>	Turku Energia 2000 k-m <sup>2</sup> , Herttuankulma
Vaso (luovutettavat tontit; kohde, k-m <sup>2</sup> )			Pääskyvuori 2300 k-m <sup>2</sup>			Herttuankulma	Herttuankulma
TYS (luovutettavat tontit; kohde, k-m <sup>2</sup> )	300	Tyyssija 10.000 k-m <sup>2</sup>			Uhrimäki		Kuikkulankenttä
Tavoitteen kuvaus: Kaupunki pyrkii mahdollisimman monipuolisiin asuntoalueisiin niin asuntotyyppien kuin hallintamuotojenkin osalta. Tässä työssä konserniyhtiöille luovutettavat tontit ovat avainasemassa. Toimenpiteellä tuetaan myös TVT Asunnot Oy:n tavoitetta säilyttää yhtiön asuntokannan suhteellinen osuus Turun asuntokannasta kaupungin kasvaessa.							

Tavoite KH3: Maankäytön ja kiinteistökehityksen kumppanuusyhteistyö	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.3</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.1, 3.3.4, 3.3.5</i>		
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Konsulttitöinä valmistettavien asemakaavojen osuus (kv hyväksymisvuoden mukaan)	22 %	15 %	25 %		25 %	25 %	25 %
Tavoitteen kuvaus: Yhteistyöllä tehostetaan kaupungin laadukasta kehittämistä ja kaupungin kiinteän omaisuuden kehittämistä houkuttelevammaksi. Joustavoitetaan kaavoitusta hyödyntäen kumppanien ja konsulttien asiantuntijuutta ja resursseja nykyistä laajemmin. Tavoitteena on tehostaa kaupungin kiinteän omaisuuden luovutuksia ja nopeuttaa kohteen rakentamista.							



Tavoite KH4: Palvelusopimusten kilpailutus	Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku Strateginen linjaus: 3.2.6				Muut toteutettavat linjaukset:		
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Toteutuksen vaihe:	Käynnissä	Käynnissä	Valmis		Valmis	Valmis	Valmis
Kilpailutusten eteneminen	60	80	100		100	100	100
Tavoitteen kuvaus: Kaupungin omistamien tuotantoyhtiöiden määräaikaisten palvelusopimusten kilpailuttaminen asteittain siten, että vuoden 2018 jälkeen kaupungin omistamilta tuotantoyhtiöiltä ei tilata palveluita ilman kilpailutusta.							

Tavoite KH5: Otetaan käyttöön muitakin toteutusmuotoja kuin jaettu/ kokonaisurakka	Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku Strateginen linjaus: 3.2.1				Muut toteutettavat linjaukset:		
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Muita urakkamuotoja käynnissä/vuosi, lkm	3	3	2		2	2	2
Tavoitteen kuvaus: Rakennusprojekteissa otetaan käyttöön muitakin toteutusmuotoja kuin perinteinen jaettu-/kokonaisurakka. Muita toteutusmuotoja voivat olla esim. projektinjohtototeutus, suunnitte ja toteuta malli tai yhteistyömalleihin perustuvat toteutusmuodot, joista käytetään nimitystä allianssi- tai IPT-toteutus (IPT = integroitu projektitoteutus). Tavoite sisältää myös kaupungin yhtiömuotoisina toteutukseen tulevat tilaratkaisut.							

Tavoite KH6: Hyvä kaupunkiympäristö Tyytyväisyys (1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä):	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.10				Muut toteutettavat linjaukset:		
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
liikennealueiden ylläpito * (vertailukunnat v2004-2017: 3,31) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,37	3,34 (Turku 2016)	3,37 (Turku 2017)		3,37	3,37	3,37
puistojen hoitoon * (vertailukunnat v2004-2017: 3,41) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,50	3,51 (vertailukunnat 2016)	3,53 (vertailukunnat 2017)		3,53	3,53	3,53
rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja kauneuteen ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,46) (Turku keskiarvo v2005-2017: 3,56)	3,77	3,57 (Turku 2016)	3,77 (Turku 2017)		3,77	3,77	3,77
asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,37) (Turku keskiarvo v2005-2017: 3,31)	3,53	3,34 (vertailukunnat 2016)	3,53 (Turku 2017)		3,53	3,53	3,53
rakennetun ympäristön valvontaan ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,28) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,26)	3,37	3,35 (vertailukunnat 2016)	3,37 (Turku 2017)		3,37	3,37	3,37
liikenneoloihin jalankulkijan kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,90)	3,96	3,91 (vertailukunnat 2016)	3,96 (Turku 2017)		3,96	3,96	4,00
liikenneoloihin pyöräilijän kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,74)	3,24	3,73 (vertailukunnat 2016)	3,74 (vertailukunnat 2017)		3,74	3,74	3,74
liikenneoloihin autoilijan kannalta ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,82) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,79)	3,88	3,89 (Turku 2016)	3,89 (Turku 2016)		3,89	3,89	3,89
julkisen liikenteen hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,60) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,96)	4,16	4,11 (Turku 2016)	4,16 (Turku 2017)		4,16	4,16	4,16
ilman laadun hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,53) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,46)	3,87	3,69 (vertailukunnat 2016)	3,87 (Turku 2017)		3,87	3,87	3,87
luonnonsuojelun hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,54) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,55)	3,80	3,67 (Turku 2016)	3,80 (Turku 2017)		3,80	3,80	3,80

Tavoitteen kuvaus: Tavoitteena suurempi seuraavista luvuista 1) vertailukuntien keskiarvo tai 2) Turun luku viimeiseltä vuodelta. \* Yhdyskuntatekniset palvelut -kysely (FCG) \*\* Kaupunki- ja kuntapalvelut -kysely (FCG)

<b>Tavoite KH7: Luonnonarvojen säilyminen ja kehittäminen</b>	<i>Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.9</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Ohjelman valmistelun eteneminen			Valmistelun käynnistäminen		Ohjelman hyväksyminen		
Tavoitteen kuvaus: Kaupunkiympäristötoimiala valmistelee luonnonympäristön arvojen säilymistä ja kehittämistä koskevan ohjelman. Ohjelman tavoitteena on turvata kaupungin alueella olevat luonnonoloiltaan arvokkaat alueet, lisätä luonnon monimuotoisuutta kaupungin alueella sekä kehittää ja hoitaa alueita niin että niiden arvo lisääntyy tai säilyy.							

<b>Tavoite KH8: Itämeren suojelu</b>	<i>Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.9</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
Itämerihaasteen 80 toimenpiteen toteutumisen seuranta eri toimialalla ja konserniyhtiöissä (toimenpidettä)	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
	Ei vielä tiedossa.	75	Tavoitteet päivitetään v2018		Tavoitteet päivitetään v2018	Tavoitteet päivitetään v2018	
Tavoitteen kuvaus: Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen ja muiden kokonaisuuksien mukaisin toimenpitein. Ympäristönsuojelu koordinoi Itämerihaasteen toteuttamista kaupungin organisaatiossa ja seuraa toimenpideohjelmassa vuosille 2014 - 2018 esitettyjen toimenpiteiden toteutumista kaupunkiorganisaatiossa. Luku kertoo käynnissä olevien ja valmiiden toimenpiteiden lukumäärän. Lisäksi vuonna 2018 päivitetään toimenpideohjelma.							

<b>Tavoite KH9: Rakennusvalvonnan palvelulupa</b>	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.2</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.1</i>		
	TOT 2017	TA 2018	TOT 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Rakennusvalvonnan kaikkien lupien keskimääräinen käsittelyaika (80 %), vrk	34 vrk 80 % luvista	max 30 vrk 80 % luvista	max 30 vrk 80 % luvista		max 30 vrk 80 % luvista	max 30 vrk 80 % luvista	max 30 vrk 80 % luvista
Sijoittuminen kymmenen suurimman kaupungin rakennusvalvonnan asiakastytyväisyyskyselyssä	-	Asiakastytyväisyys vähintään kaupunkien keskiarvo	Asiakastytyväisyys vähintään kaupunkien keskiarvo		Asiakastytyväisyys vähintään kaupunkien keskiarvo	Asiakastytyväisyys vähintään kaupunkien keskiarvo	Asiakastytyväisyys vähintään kaupunkien keskiarvo
Tavoitteen kuvaus: Lyhyellä käsittelyajalla pyritään palvelemaan asiakkaita mahdollisimman hyvin. 80 % keskimääräistä käsittelyaikaa käytetään indikaattorina 10 suurimman kaupungin osalta.							

Tavoite KH10: Digitaaliset palvelut	Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku Strateginen linjaus: 3.2.3				Muut toteutettavat linjaukset:		
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Sähköisten lupahakemusten osuus (%) kaikista lupahakemuksista rakennusvalvonnassa	29 %	35 %	75 %		100 %	100 %	100 %
Tavoitteen kuvaus: Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä. Vahvistetaan sähköisen asiointin osuutta rakennusvalvonnan lupapalveluissa (eService). Tavoitteena on, että jatkossa kaikki luvat haetaan sähköisesti.							

Tavoite KH11: Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku Strateginen linjaus: 3.2.2				Muut toteutettavat linjaukset:		
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Ympäristöterveyden suunnitelmallisten tarkastusten osuus vastaavista toteutuneista tarkastuksista	53 %	55 %	57 %		60 %	63 %	65 %
Elintarvikevalvonnan valtakunnallisen suunnitelman toteutumisen (%)	35 %	40 %	45 %		50 %	55 %	60 %
Terveydensuojelun valtakunnallisen suunnitelman toteutumisen (%)	78 %	80 %	85 %		90 %	90 %	90 %
Tavoitteen kuvaus: Keskeisenä tavoitteena on toiminnan suunnitelmallisuus sekä toiminnan kattavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen. Suunnitelmallisuus parantaa laatua lisäämällä kattavuutta, tarkastusten yhdenmukaisuutta ja toimijoiden tasapuolisuutta. Toiminnassa on kuitenkin huomioitava ja varattava resurssit suunnitelman ulkopuolisille tarkastuksille (erilaiset valitukset ja toimenpitepyynnöt).							

Tavoite KH12: Materiaalikierrätys ja jätteen hyötykäyttö	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.6				Muut toteutettavat linjaukset:		
	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Yhdyskuntajätteestä hyödyntämiseen yhteensä	98,2 %	vähintään 98 %	vähintään 98 %		vähintään 98 %	vähintään 98 %	vähintään 98 %
Yhdyskuntajätteestä materiaalihyödyntämiseen	19,6 %	kasvaa	kasvaa		kasvaa	kasvaa	kasvaa
Tavoitteen kuvaus: Jätehuollon yhteistyöalueella tavoitteena on minimoida jätteen loppusijoitus ja edistää materiaalikierrätystä sekä jätteiden hyötykäyttöä. Tiedot hyödyntämisasteesta saadaan kerran vuodessa. Laskelmassa huomioidaan vain Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n vastaanottoaikoille päätyvät yhdyskuntajätteet, ei esim. tuottajien järjestämää hyötyjätteiden keräystä. Tavoite-taso kertoo hyödyntämisen määrän vain LSJH Oy:n vastaanottoaikoille päätyvien yhdyskuntajätteiden osalta, eikä se pidä sisällään esim. tuottajien järjestämää hyötyjätteiden keräystä.							

### 4.3 Strategiset hankkeet (kh)

Hanke	Nykyinen vaihe	Hyötytavoite	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös	Lisätietoja
Kaupunkirakenne ja liikennejärjestelmä	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Kaupunkirakennetta ja liikennejärjestelmää kehitetään pitkäjänteisesti, järjestelmällisesti sekä laaja-alaisesti.	- Koordinoida ja lisätä tietoa käynnissä olevista samantyyillisistä projekteista (esim. riippuvuudet) - Voidaan keskustella ongelmien ratkaisusta - Tunnistaa synergioita samantyyllisissä projekteissa (esim. hankintatarpeiden yhdistäminen) - Tunnistetaan tulevaisuuden kehittämistarpeita/projekteja	27.3.2017		3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina	Hanke toteuttaa seuraavia KYTON strategisia tavoitteita: kestävä yhdyskuntarakenne (kv), kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus kaikista liikkumismuodoista (kv), kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen (kv) ja liikenneturvallisuus (kv). Katso projektit operatiivisista sopimuksista.
KYTO digitalisaatio	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Sujuvoitetaan asiakaspalvelua avaamalla uusia palvelukanavia ja tehostetaan omien resurssien käyttöä.	- Koordinoida ja lisätä tietoa käynnissä olevista samantyyllisistä projekteista (esim. riippuvuudet) - Voidaan keskustella ongelmien ratkaisusta - Tunnistaa synergioita samantyyllisissä projekteissa (esim. hankintatarpeiden yhdistäminen) - Tunnistetaan tulevaisuuden kehittämistarpeita/projekteja	27.3.2017		3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä	Toteuttaa palvelujen digitalisointi -kärkihanketta. Katso projektit operatiivisista sopimuksista.
Pysäköintitoiminnan kehittäminen	P3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)	Saadon pysäköintitoiminta sujuvammaksi niin asiakkaan kuin kaupunginkin näkökulmasta. Sähköisten palvelujen ja toimintojen lisääminen.	Neljä projektia, jotka toteuttavat hanketta: 1) Asukas pysäköinnin kehittäminen (tämä on valmis) 2) Pysäköintimittareiden uusiminen ja mobiilimaksamisen kehittäminen 3) Pysäköinninvalvonnan järjestelmän uusiminen/kehittäminen. 4) Pysäköinti HUB	29.9.2017		3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristön ja palvelukanavien suunnittelulla	Hanke liitetään Smart and Wise Turku -kärkihankkeeseen.

## 4.4 Strategiset maankäytön hankkeet (kh)

<b>KESKUSTAN KEHITTÄMINEN</b>	Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään luomalla edellytyksiä keskustan palvelurakenteen kehittämiseksi. Keskustan asemaa ja elinvoimaisuutta vahvistetaan kehittämällä keskustaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena. Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla sekä parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Keskustan kehittämisen kokonaisuus on osa Turun kaupungin keskustan kehittämisen kärkihanketta ja siihen liitettävää toteutus-suunnitelmaa. Sisällöllisiä tavoitteita toteutusprojekteille tulee keskustan kehittämisen visiosta.					<i>Strateginen linjaus: 3.3.2</i>
<b>Fortuna -kortteli</b>	Fortuna-korttelin alue kehitetään luovaa taloutta, kauppaa ja matkailua palvelevaksi alueeksi. Ratkaistaan rakennusten suojelun ja täydennysrakentamisen pääperiaatteet perustuen ja toteuttaen alueen kokonaiskonseptia.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.1.5, 3.3.8</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS			TOTEUTUS	YLLÄPITO	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Rakennusten myynti + 1,0			Korttelin sisäosien piharakenteiden toteutus -0,6		
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Kauppatori</b>	Kauppatorin miljöö kohotetaan arvoiseensa asuun. Tavoitteena on mm. parantaa rakenteiden, rakennusten ja valaistuksen laatua ja ulkonäköä ja järjestää toimintoja siten, että saavutetaan hyvin toimiva ja kaunis kauppatori. Pysäköinti on tarkoitus toteuttaa maan alle. Kauppiaskadun muuttaminen kävelypainotteiseksi alueeksi ja Yliopistonkadun muuttaminen kävelyalueeksi myös Kauppatorin kohdalla parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.7</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS		TOTEUTUS	TOTEUTUS	YLLÄPITO	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus -7,0		Infran toteutus -11,0	Infran toteutus -9,0		
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Forum kortteli</b>	Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.3</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU					
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Maankäyttösopimus Asemakaava KV					
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						

<b>Ruusukortteli (TVT)</b>	Ruusukorttelin asemakaavassa selvitetään erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia tavoitteena lisätä kohtuuhintaista keskusta-asumista monipuolisten palveluiden äärellä. Sujuvan arjen ja yhteisöllisyyden edistämiseksi alueelle tavoitellaan myös palveluja erikäsille.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.5, 3.3.2, 3.3.10</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS		TOTEUTUS			
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Päiväkodeille väistötilat tai uudet tilat			Tonttien luovutus +6,5		
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Kakola</b>	Vetovoimainen jokirantaan tukeutuva, rakenteilla oleva keskustan täydennysrakentamisalue noin 1200 asukkaalle. Uudisrakentamisen ohella alueella edistetään vanhan rakennuskannan uudiskäyttöä sekä uuden ja vanhan innovatiivista yhteensovittamista. Entinen vanhila-alue kytkee sen ympärillä olevat kaupunginosat toisiinsa, puistoinen mäki-alue lisää ympäröivien kaupunginosien viihtyisyyttä ja on läntisen keskustan oma keidas. Vuonna 2018 toteutuva funikulaari yhdessä förin kanssa parantaa alueen saavutettavuutta ja palvelee myös matkailua.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.2, 3.3.3, 3.3.5, 3.3.8</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS		TOTEUTUS	TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus -0,9		Infran toteutus -1,5	Infran toteutus -0,5	Infran toteutus -0,5	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Linnanfältti</b>	Linnanfältin alueen toteutuksen pääteemoja ovat kokeellinen puurakentaminen, kaupunkirakennetta eheyttävä ympäristöön sopeutuva täydennysrakentaminen, visuaalinen ja toiminnallinen kaupunkikeskustamaisuus, asumisen uudet muodot, hankkeen eri toimijoiden yhteistoiminta kehittämistyössä sekä vahvan omaleimaisen imagon ja identiteetin luominen alueelle arkkitehtonisesti modernin yleisilmeen ja ympäristötaitteen avulla. Uudisrakentamisella on tarkoitus vahvistaa historian ja olemassa olevan rakennuskannan antamia lähtökohtia.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.3, 3.3.5, 3.3.10, 3.3.4</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS		TOTEUTUS	TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Maaperän puhdistus -0,5 Infran toteutus -0,5		Infran toteutus -0,45	Infran toteutus -0,5	Infran toteutus -0,4	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Turku Energian tontti</b>	Turku Energian kortteli on jatkumo Linnankadun varren muille kehittämishankkeille - Harppuunakortteli ja Linnanfältti ja siten toteuttaa strategista tavoitetta luoda pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina kokonaisuuksina. Selvitetään säilyvän rakennuskannan uusia innovatiivisia käyttötarkoituksia ja mahdollisuuksia rakentaa alueelle uusia asuinrakennuksia. Aluetta kehitetään yhdessä Turku Energian ja TVT Asunnot Oy:n kanssa tavoitteena korttelin elinvoimaisuuden vahvistaminen ja kohtuuhintainen keskusta-asuminen merellisessä ympäristössä.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.4, 3.3.3, 3.3.5, 3.3.8</i>

	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS		TOTEUTUS	TOTEUTUS		
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus -0,21 Tonttien luovutus +4.5		Tonttien luovutus +3,0	Tonttien luovutus +3,0	Tonttien luovutus +3,0	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Keskustan pyörätiet</b>	Keskustan pyöräteiden parantamisella kehitetään pyöräilyn edellytyksiä ja pyritään kasvattamaan pyöräilyn kulkutapaosuutta				<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.6, 3.3.7</i>	
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU + TOTEUTUS		SUUNNITTELU + TOTEUTUS	SUUNNITTELU + TOTEUTUS	SUUNNITTELU + TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus+suunn. -1,96		Infran toteutus+suunn. -0,75	Infran toteutus -1,2	Infran toteutus -1,2	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Keskustan valaistus</b>	Ydinkeskustan ja Aurajokivarren kausivalaistuksella lisätään keskustan vetovoimaisuutta ja tuodaan elämyksellisyyttä myös pimeään vuodenaikaan.				<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia</i>	
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	UUSI					
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						



<b>LINNAKAUPUNKI</b>	Linnakaupungin alueen kokonaistavoite on kehittää siitä uusi kaupunginosa. Alueelle tavoitellaan yhteensä noin 10 000 - 15 000 uutta asukasta. Työpaikka- ja elinkeinoelämälle tavoitellaan noin 450 000 kerrosneliömetrin kaavavarantoa. Alueelle toteutetaan tarvittavat peruspalveluverkon toiminnot sekä kaupalliset palvelut. Alueelle tullaan muodostamaan nykyaikaiset joukkoliikenteen ja kevyenliikenteen verkostot. Linnakaupungin tavoitteena on luoda alueesta vetovoimainen kohde niin asukkaiden kuin elinkeinoelämän näkökulmasta. Toimiva, turvallinen kestävä liikunnan ympäristö. Korkeatasoinen arkkitehtuuri ja laadukkaat julkiset kaupunkitilat. Kantakaupunkimaisen keskustan laajentumisalueen toteuttaminen. Monimuotoinen sekoittunut kaupunkirakenne. Asuntorakentamisen monipuolinen ja laadukas toteuttaminen. Kiinteistöautomaation kehittämisen edellytysten turvaaminen. Osin korkeaa, laadukasta rakentamista.					<i>Strateginen linjaus: 3.3.1, 3.3.4</i>
<b>Aurigan ympäristö</b>	Auriga Business Centerin yhteyteen on tarkoitus kaavoittaa lisää toimistotiloja ja siten vahvistaa Linnakaupungin alueen toiminnallista monimuotoisuutta. Juhana Herttuan puistokadun länsipuolelle sijoittuva työpaikka-alue muodostaa asu- mista suojaavan vyöhykkeen sataman suuntaan.					
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	UUSI/ SUUNNITTELU		SUUNNITTELU	TOTEUTUS		
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV Maankäyttösopimus			
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Herttuankulma</b>	Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta. Alueelle on tarkoitus sijoittaa palvelukeskus entisen tupakkatehtaan rakennuksen yhteyteen ja kerrostalovaltainen asuinalue yli 4000 asukkaalle. Alueen pinta-ala on noin 8 ha ja se on suu- relta osin kaupungin omistuksessa.					<i>Toteuttaa myös strategia lin- jauksia 3.3.9, 3.3.8, 3.3.7</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS		TOTEUTUS	TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus -0,65 Tonttien luovutus		Infran toteutus -0,4 Tonttien luovutus	Infran toteutus -2,3 Tonttien luovutus	Infran toteutus -2,0	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus					
<b>Kirstinpuisto</b>	Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen kumppanin kanssa Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskus- tan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kau- pungin keskustasta.					<i>Toteuttaa myös strategia lin- jauksia: 3.3.5, 3.3.7</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU/ TOTEUTUS		TOTEUTUS	TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus -0,7 Tonttien luovutus + 1,5		Infran toteussuunnittelu InfrA -1,8 Tonttien luovutus + 3,0	Infran toteutus -1,7 Tonttien luovutus + 1,5	Infran toteutus -2,1 Tonttien luovutus +3,0	

Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Tullin ympäristö</b>	Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen. Satamakadun varressa sijaitsevan entisen tullin rakennus ja sen ympärillä sijaitsevat alueet on tarkoitus muuttaa asumisen alueiksi, jotka nitovat yhteen Harppuunakorttelin ja Herttuankulman kaava-alueet. Hanke on tarkoitus suunnitella yhteistyössä maanomistajien kanssa.					
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	UUSI/ SUUNNITTELU		SUUNNITTELU	TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavaehdotus		Maankäyttösopimus Asemakaava KV		Tonttien myynti	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Vaasanpuisto</b>	Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen entiselle jätevedenpuhdistamon alueelle. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta. Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta. Alueen osayleiskaava mahdollistaa korkean rakentamisen. Alueella on merkittävä pilaantuneiden maiden ongelma johon on löydettävä taloudellisesti kannattava toteutusmalli.					<i>Toteuttaa myös strategiaa linjauksia 3.3.4, 3.3.5, 3.3.9</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe (Hankeharkinta, uusi, suunnittelu, toteutus, ylläpito)	SUUNNITTELU		SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Hulevesialtaan suunnittelu (Kirstinpuiston suunnittelun yhteydessä)		Uusi asemakaavaaluonnos Infran esisuunnittelu Hulevesialtaan toteutus	Asemakaavaehdotus	Asemakaava KV	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				Infran suunnittelu -0,03		

<b>RATAPIHA</b>	Ratapihan ympärille sijoittuvat hankkeet vahvistavat Turun asemaa logistisena solmukohtana ja tukevat Tunnin juna-hanketta sekä Turun keskustavisiota. Logomon luovan talouden keskus saa rinnalleen monipuolisen elämyskeskuksen. Ratapihan yli rakennettavat sillat parantavat merkittävästi kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja keskusta-alueen palveluiden saavutettavuutta. Ratapihan ja Matkakakeskuksen/Aninkaisten kehittäminen monipuolistaa keskustan palvelurakennetta ja parantaa keskustan saavutettavuutta. Alueelle sijoittuu myös merkittävä määrä asumista, noin 4000 uudelle asukkaalle. Hankkeella toteutetaan osaltaan Keskustan kehittämisen kärkihanketta.					<i>Strateginen linjaus:</i>
<b>Fabriikin alue (VR konepaja)</b>	Kaupunkikeskustan ja kulttuurielämän laajentumisalue. Entisestä VR:n konepajarakennuksesta on kehkeytynyt merkittävä myös matkailua palveleva tapahtumapaikka ja yli 400 media-alan työpaikan keskittymä. Luovan talouden ja kulttuurin keskus. Logomon viereen toteutetaan uusi kerrostaloalue, Fabriikki, joka tarjoaa vetovoimaista keskusta-asumista noin 1300 asukkaalle. Yrjänänaukion arvokas puutaloympäristö rauhoittuu kun läpiajoliikenne vähenee Köydenpunojankaaren toteuttamisen myötä. Ratapihan yli rakennettavat sillat parantavat toteutuessaan merkittävästi kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja keskusta-alueen palveluiden saavutettavuutta.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.1.5, 3.3.1, 3.3.4</i>
	TAE 2019	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS		TOTEUTUS	TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Maankäyttösopimusmaksu 2/3; + 2,0.			Infran toteutus -1,0	Infran toteutus -1,4	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus (aikaväli 2019-2020), -1,0		Infran toteutus			
<b>Logomon silta ja parkki</b>	Ratapihan ylittävä kävelysilta parantaa Logomon luovan talouden keskuksen ja uuden Fabriikki-asuinalueen kytkeä kaupungin keskustaan ja mahdollistaa sujuvat yhteydet mm. keskustan hotelli- ja ravintolapalveluihin. Silta mahdollistaa myös pääsyn asemalaitureille, joka edistää matkojen yhdistämisketjuja. Ratapihankadun varren pysäköintitalon toteuttaminen palvelee sekä Logomoa että päärautatieaseman liityntäpysäköintiä. Pysäköintilaitos palvelee tulevaisuudessa myös Matkakeskusta. Pysäköintitalon toteuttamista varten ei ole varattu määrärahaa					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.1.5, 3.3.1, 3.3.7</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS		YLLÄPITO	YLLÄPITO	YLLÄPITO	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Sillan loppuun rakentaminen,-2,2					
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Turku Ratapiha -hanke</b>	Tavoitteena on luoda edellytykset huomattavalle vetovoimakohteelle, joka sisältää tapahtuma-, liikunta- sekä urheilutoiminnot ja muu elämyksellisyyttä ja hyvinvointia tukevat käyttötarkoitukset sekä asuminen. Sisällössä keskeisiä tavoitteita ovat myös hankkeen kytkeminen tukemaan pohjoisen kasvuyöhykkeen kehitystä sekä siihen liittyviä tunnin juna- hanketta ja seudullista liikennejärjestelmätyötä. Hankkeesta tullaan yhteistyöllä luomaan myös innovaatioalusta kaupungin smart and wise -kärkihankkeen mukaiseen kehittämiseen, johon keskeisinä osina liittyvät digitalisaatio-, ilmasto- ja hiilineutraalisuustavoitteet. Hankkeella toteutetaan osaltaan Keskustan kehittämisen kärkihanketta.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia</i>
	TAE 2019	TAE 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU		SUUNNITTELU	TOTEUTUS	TOTEUTUS	

Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavaehdotus		Maankäytösopimus Asemakaava KV Katusuunnitelman laadinta			
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Aninkainen/ Matkakeskus</b>	Matkakeskushankkeen tavoitteena on vahvistaa Turun asemaa logistisena solmukohtana. Matkakeskus on osa Tunnin juna -hanketta. Matkakeskusajattelussa yhdistetään samaan palvelukokonaisuuteen kaikki niin kansainväliset, valtakunnalliset kuin kaupunkiseudunkin liikennemuodot. Hanketta toteutetaan kaupunginhallituksessa erikseen määritellyillä palvelukonsepteilla ja sisällöillä sekä päätöksessä asetettavien yksityiskohtaisemmin tavoittein. Matkakeskus edesauttaa kestävästä liikenteestä ja liikkumisen kaupunkirakenteellisia edellytyksiä. Matkakeskuksen hanketta edistetään osana keskustan kehittämisen kärkihanketta. Sen tulee tukea keskustan elinvoimaa vahvistamista yhdessä Aninkaisten ja Puutorin alueiden kehittämisen kanssa.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.1, 3.3.7</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU		SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Selvitykset		Asemakaavaluonnos	Asemakaavaehdotus	Asemakaava KV	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						

<b>AURAJOEN RANNAT</b>	Vision pohjalta laaditun toteutussuunnitelman kautta kytkeytyviä toteutusprojekteja liitetään osaksi tätä kokonaisuutta. Hankekokonaisuudella tavoitellaan keskustan Aurajoen varren palveluiden kehittämisen edellytysten parantamista sekä tuetaan mahdollisuuksia palveluiden kehittämiseen. Kytkeytyy Turun keskustan kehittämisen kärkihankkeeseen.					<i>Strateginen linjaus: 3.3.2</i>
<b>Agricolankadun Aurajoen rantaväylä</b>	Puuttuva rantareitti välillä Agricolankatu - Tehtaankatu					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU		TOTEUTUS	YLLÄPITO	YLLÄPITO	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran suunnittelu		Infran toteutus -2,0			
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						

<b>SKANSSI</b>	Skanssin alue on nimetty kaupungin strategiseksi hankkeeksi (Kh 5.11.2012 § 509). Tavoitteena on toteuttaa vetovoimainen kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue. Alueen sivuitse suunniteltu raitiotielinjaus mahdollistaa tiiviin maankäytön ja liikenteen tukeutumisen tehokkaaseen joukkoliikenteeseen. Alueelle suunnitellaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä ratkaisuja. 2012 laaditussa yleissuunnitelmassa alueelle mahdollistetaan noin 350.000 - 400.000 kerrosalaneliometriä asuinrakentamista sekä koulu- ja työpaikkatiloja. Uusia asukkaita alueelle tulisi noin 7.000 - 8.000.					<i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>
<b>Skanssin keskuspuisto</b> (ent. Skanssinkatu etelä)	Tavoitteena on Skanssin keskuspuiston virkistysalueen sekä Skanssinkadun päätyyn sijoittuvan kerrostalo- ja palvelukorttelin suunnittelu ja toteuttaminen. Skanssin keskuspuiston virkistysalue toimii alueen sydämenä ja on Skanssin keskeisiä vetovoimatekijöitä. Virkistysalueen läpi kulkevilla jalankulku-, pyöräily- sekä hulevesireiteillä on keskeinen rooli kaupunginosan teknisen toimivuuden kannalta.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.4, 3.3.5</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS		TOTEUTUS	TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Tonttien luovutus + 1,0 Infran toteutus -1,27 Päiväkodin mahdollistaminen/to-teutus		Infran toteutus -0,2	Tonttien luovutus +4 Infran toteutus -0,2	Infran toteutus -0,2	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Itäskanssi</b>	Itä-Skanssin läpi kulkevan joukkoliikennepainotteisen kadun varteen sijoittuu suuri osa Skanssin tulevasta asuinrakentamisesta. Tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue palveluineen. Alueen keskelle sijoittuu Skanssin monitoimitalo.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.4, 3.3.6, 3.3.7</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU		TOTEUTUS	TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV Maankäyttösopimus Infran toteutus -1,0	Infran toteutus -1,4	Monitoimitalon hankesuunnittelu Infran toteutus -1,0	Infran toteutus -1,5 Tonttien luovutus
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			Infran suunnittelu	Infran toteutus		
<b>Skanssinkolmio</b>	Tavoitteena on mahdollistaa uusien työpaikkojen ja kaupan sijoittuminen Skanssin kauppakeskuksen ja Skarppakullantien väliin jäävään kolmioon.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.3, 3.3.6</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU		TOTEUTUS	TOTEUTUS		
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaava KV					
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Skanssinmäki</b> (ent. Skanssinkatu länsi, Treston)	Skanssinmäki yhdistää asumista ja työpaikkoja. Yritystoiminta alueella jatkuu samalla kun uusien työpaikkojen syntyminen alueelle mahdollistetaan. Alueelle sijoitetaan myös asumista. Alueelle on tavoitteena suunnitella ja toteuttaa kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen alue.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.3, 3.3.6</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €

Vaihe	SUUNNITTELU		SUUNNITTELU	TOTEUTUS		
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Maankäyttösopimus Asemakaava KV					
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						

<b>LOGICITY</b>	<b>Logistiikan ja tuotannollisten toimialojen LogiCity on yksi kaupungin maankäytön painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle luomalla uusia teollisuus- ja logistiikan työpaikka-alueita lentokentän yhteyteen. Tavoitteena on myös mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskorttelien toimintaa. Ajanmukaistamalla alueella olevien teollisuuskorttelien asemakaavat luodaan edellytykset kysyntää vastaavalle kaupungin omistuksessa olevalle elinkeinotonttitarjonnalle.</b>					<i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>
<b>Vaiste</b> (ent. Maa-ainespuiisto)	Maa-ainespuiiston asemakaava-alueella tavoitteena on ensisijaisesti laajan ylijäämämassojen sijoituspaikan sekä muiden maa-ainesten käsittelyä ja varastointia mahdollistavan alueen sijoittaminen Saramäkeen. Aluetta laajennetaan koskemaan Vaisten aluetta. Muutoksella mahdollistetaan laajemman kokonaisuuden ja tätä kautta logistiikka ja työpaikkatonttitarjonnan edellytykset.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe			TOTEUTUS			
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			Infran toteutus -0,5			
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Mustasuo</b>	Mustasuon asemakaava-alueella tavoitteena on mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskorttelien toimintaa. Mustasuon kaava-alueen toteuttaminen lisää kaupungin omistuksessa olevaa elinkeinotonttitarjontaa.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU		SUUNNITTELU	TOTEUTUS		
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Maankäyttösopimus Asemakaava KV					
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						

<b>BLUE INDUSTRY PARK</b>	Tavoitteena on suunnitella Pernoon meri- ja metalliteollisuuteen keskittyvää tuotannollista kohdetta. Aluekokonaisuus, joka on yksi viidestä strategisista maankäytön hankkeesta ja muiden ohella tukee Turun asemaa osana pohjoista kasvukäytävää. Alueen kehittämistä koordinoidaan kehittämissuunnitelman pohjalta.					<i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>
<b>Väyläinvestoinnit</b>	Mahdollistetaan alueen uudet liittymäjärjestelyt.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS		TOTEUTUS	YLLÄPITO	YLLÄPITO	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus, -1,3		Infran toteutus -0,465			
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Blue Industry Park</b>	Telakan lähialueen kehittäminen Blue Industry Park konseptisuunnitelman pohjalta.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	UUSI		SUUNNITTELU	YLLÄPITO	YLLÄPITO	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV			
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						

<b>HALISTENVÄYLÄ</b>	Halistenväylän hankekokonaisuus muodostuu kahdesta eri projektista eli Koroistenkaaresta ja Koroisista. Koroistenkaaren projektissa on tavoitteena muuttaa Koroistenkaaren ja Ohitustien väliin jäävän asemakaavoittamaton alue pääosin liike- ja toimistorakennusten alueeksi, joka liitetään olemassa olevaan katuverkkoon Koroistenkaaren tietä jatkamalla Topinojan tieliittymään saakka. Koroisten projektissa tavoitteena on mahdollistaa uuden katuyhteyden rakentaminen Markulantieltä Halistensillalle sekä tämän kadun yhdistäminen Koroistenkaareen. Tarkoituksena on myös mahdollistaa uudisrakentaminen soveltuvilla alueilla sekä luoda edellytyksiä jokivarren aktiivisemmalle virkistyskäytölle. Hankkeeseen liittyy myös uuden siirtolapuutarha-alueen toteutuksen mahdollistaminen joka toteutetaan erillisenä asemakaavallisena tarkasteluna.					<i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>
<b>Koroistenkaari</b>	Tavoitteena on muuttaa Koroistenkaaren ja Ohitustien väliin jäävän asemakaavoittamattoman suurelta osin kaupungin omistuksessa oleva alue pääosin liike- ja toimistorakennusten alueeksi. Uusi alue liitetään olemassa olevaan katuverkkoon Koroistenkaaren tietä jatkamalla Topinojan tieliittymään saakka. Tarkoituksena on myös selkiyttää alueen ulkoilu- ja virkistysreitistö. Samalla tutkitaan Kaarin kaupungin puolelle sijoittuvan tuotanto- ja liikerakennusalueen liittämistä katuverkkoon Turun kautta.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.1.3, 3.3.4</i>
<b>Huom. Koroistenkaaren jatkeen toteuttaminen osana kehäväylää riippuu Koroisten toteutusaikataulusta</b>	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS					

Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus -1,35					
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus - 0,4					
<b>Koroinen</b>	Liikenteellisesti tavoitteena on mahdollistaa uuden katu-yhteyden rakentaminen Markulantieltä Halistensillalle sekä tämän kadun yhdistäminen Koroistenkaareen. Samalla Gregorius XI:n tien liikennejärjestelyjä kehitetään. Vanhan Tampereentien ja rautatien tasoristeyksen tilalle suunnitellaan alikulkua nykyistä tasoristeystä etelämmäksi. Vanhan Maarian Kirkkosillan on tarkoitus jäädä kevyen liikenteen käyttöön. Rautatien osalta kaavoituksen yhteydessä selvitetään kaksirataistamista sekä mahdollisten paikallisjunapysäkkien sijoittumista alueella. Tavoitteena on mahdollistaa uudisrakentaminen soveltuvilla alueilla sekä luoda edellytyksiä jokivarren aktiivisemmalle virkistyskäytölle. Alue on kaupungin omistuksessa.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.4, 3.3.5</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe (Hankeharkinta, uusi, suunnittelu, toteutus, ylläpito)	SUUNNITTELU		SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavehdotus		Asemakaava KV	Infran suunnittelu -0,1	Infran suunnittelu -0,1	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				Infran suunnittelu	Infran suunnittelu	

<b>KUPITTA - ITÄHARJU</b>	Kupittaa - Itäharju aluetta kehitetään osana Turun kampus ja tiedepuisto kärkihanketta. Kokonaisuudella tavoitellaan sekoitettua kaupunkirakennetta. Alue tarjoaa kehittämisalustan asumisen, liikenteen, palveluiden ja elinkeinojen kehittämiselle. Aluetta toteutetaan uusilla verkostomaisilla toimintatavoilla. Alueelle luodaan toiminnaltaan aktiivista ja toiminnoiltaan monipuolista kaupunkiympäristöstä. Tavoitteena on yhdistää Kupittaa ja Itäharjun alueet yhtenäiseksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi, jolloin suunnittelussa tutkitaan Kupittaa ja Itäharjun alueen kokonaisvaltaista yhdistämistä sillalla, kansiratkaisulla tai rakennuksin. Alueelle luodaan kampuksen ja tiedepuiston sijoittumis- ja investointimahdollisuuksia luovia osakokonaisuuksia, jotka tukevat kärkihankkeen osana laadittavan masterplanin tavoitteita. Kokonaisuunnittelu sovitetaan yhteen alueen visiotyön yhteydessä laaditun masterplanin kanssa. Tavoitteena sekoitettu kaupunkirakenne. Masterplanin konseptitarkasteluun perustuen alueen rakentamisen volyymi tulee olemaan n. 750 000 - 1 000 0000 k-m2.					<i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>
<b>Itäharjun liittymä</b>	Mahdollistetaan Itäharjun teollisuusalueen liittäminen Helsingin moottoritien katualueeseen alueen toimivien liikenne-ratkaisujen luomiseksi. Samalla tarkastellaan ympäröivää maankäyttöä.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.4, 3.3.7</i>
Huom. kohdistus ja nimikemuutos. Korvaa Itäharjun aloituskorttelin.	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU		SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavehdotus		Asemakaava KV	Infran suunnittelu -0,4	Infran toteutus -0,45	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						



<b>Itäharjun kärki ja Kupittaan kansi</b>	Tavoitteena on yhdistää Kupittaan ja Itäharjun alueet yhtenäiseksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi, jolloin suunnittelussa tutkitaan Kupittaan ja Itäharjun alueen kokonaisvaltaista yhdistämistä sillalla, kansiratkaisulla tai rakennuksin. Maankäyttö tarkastellaan perustuen visiotyön yhteydessä laadittuun masterplaniin ja siitä johdettuun yleissuunnitelmaan.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.4, 3.3.10</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU		SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Suunnittelukilpailun ratkaisu		Asemakaavaehdotus	Maankäyttösopimukset Asemakaava KV		
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Voimakatu</b>	Tutkitaan ja mahdollistetaan Itäharjun teollisuusalueen joukkoliikenteen kytkeytyminen (joukkoliikenneakseli) muuhun liikenneverkkoon. Suunnittelun pohjana raitiotielinjaus. Liitetään tarkasteluun liikenneakseliin sitoutuvan maankäytön suunnittelu. Sekoitettua kaupunkirakennetta. Maankäyttö tarkastellaan perustuen visiotyön yhteydessä laadittuun masterplaniin ja siitä johdettuun yleissuunnitelmaan.					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.10, 3.3.10</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU		SUUNNITTELU	SUUNNITTELU		
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavan valmistelu		Asemakaavaehdotus	Maankäyttösopimukset Asemakaava KV		
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						
<b>Pääskylvuorenrinne</b>	Tavoitteena on toteuttaa uusi asuinalue, jonka yhteydessä tulee tarkastella alueen liittyminen olemassa olevaan katu-, kävely- ja pyörätieverkostoon. Jaanipuiston merkitystä alueelle tulee vahvistaa. Suunnittelualueen maapohja on kokonaan kaupungin omistuksessa					<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.5, 3.3.4</i>
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	TOTEUTUS		TOTEUTUS	YLLÄPITO	YLLÄPITO	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus -2,0 Tonttien luovutus + 3,0		Infran toteutus -1,1 Tonttien luovutus, + 2,0	Tonttien luovutus, +1,6	Tonttien luovutus +1,6	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						

<b>RUNKOBUSSILINJASTO</b>	<p>Turun kaupungin strategia jatkuu vuoteen 2040 ja Turun kaupunkiseudun rakennemalli vuoteen 2035. Myös kaupungin kärkihankkeet katsovat vahvasti tulevaisuuteen. Turun seudulla on kehitetty määrätietoisesti uutta seudullista joukkoliikennettä, Föliä. Kesällä 2014 toteutettu muutos toi suuria parannuksia lippujärjestelmään ja matkustajainformaatioon. Joukkoliikennejärjestelmän ydin - bussilinjasto - vaatii kuitenkin vielä kehittämistä ja muutoksia, jotta joukkoliikenteen kulkutapaosuutta sekä kaupunkiseudun viihtyisyyttä ja vetovoimaa saadaan kehitettyä kaupungin linjausten mukaisesti. Toteuttaa MAL-sopimusta.</p> <p>Runkobussilinjasto hankekokonaisuuden tavoitteet kh päätöksen 8.8.2016 mukaisesti;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- joukkoliikenteen runkolinjaston edellyttämien etuuskien toteuttamissuunnitelma laaditaan vuoden 2016 loppuun mennessä</li> <li>- toteuttamissuunnitelman perusteella joukkoliikennekatu- ja etuusjärjestelyt sekä liikennevaloetudet toteutetaan taloussuunnitelmakaudella 2017 - 2020 talousarvion raameissa</li> <li>- linjastouudistus toteutetaan yhdellä kertaa vuonna 2020</li> <li>- linjastouudistus perustuu Kauppatorin kautta kulkeviin runkolinjoihin sekä keskustan ulkopuolelle toteutettavaan kehärunkolinjaan</li> <li>- täydentävän linjaston roolia selkeytetään perustuvaksi entistä enemmän syöttöyhteyksiin</li> <li>- laskelma liikennöinnin lisäämisestä aiheutuvista kustannuksista tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn vuoden 2018 loppuun mennessä</li> </ul>					<p><i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i></p>
	<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia</i>					
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU/TOTEUTUS		TOTEUTUS	TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Pysäkkijärjestelyiden toteutus, -0,75		Joukkoliikennekaistojen toteutus -0,65	Infran toteutus -1,5	Infran toteutus -1,0	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						

<b>TOPINPUISTO</b>	<p>Topinpuiston alueen kasvavaa kiertotalousliiketoimintaa edistetään maankäytön ratkaisulla. Topinpuistossa kehitetään vanhasta kaatopaikka-alueesta nykyajan haasteisiin vastaavaa kiertotalouskeskusta. Visiona on tehdä Turusta nollajätealue, mikä merkitsee täydellistä siirtymistä jo nyt vähäisestä jätteen loppusijoituksesta kaikkien materiaalien hyötykäyttöön. Alueelle on koottu materiaali- ja kiertotalouden yritysten keskittymä ja sitä vahvistetaan edelleen kehittämiskumppanuuksien ja vaikuttavien pilottihankkeiden kautta. Kiertotalouden kehitystyö on myös osa Turun kaupungin Smart and Wise -kärkihanketta. Hanke toteuttaa Kaupunkiympäristötoimialan strategisen sopimuksen tavoitetta KH11: materiaali- ja jätteiden hyötykäyttö.</p>					<p><i>Strateginen linjaus: 3.3.6</i></p>
	<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia</i>					
	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	Kaavatalous netto milj. €
Vaihe	SUUNNITTELU		SUUNNITTELU			
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavaehdotus		Asemakaava KV Infran suunnittelu			
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)						

## 4.5 Kaavoitusohjelma (kh)

Käynnissä olevien yleiskaavojen hyväksyminen:

	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TAE2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Yleiskaava 2029	Luonnoksen valmistelu	Luonnoksen valmistelu	Luonnos KH	Ehdotus KH		Kaavan hyväksyminen KV		
Satava-Kaksikerran osayleiskaava	Luonnoksen valmistelu	Lausunnot ja mielipiteet saatu, kaavaehdotuksen valmistelu alkanut	Ehdotus KH	Kaavan hyväksyminen KV				
Lentokentän ympäristön osayleiskaava	Ehdotuksen valmistelu	Selvitysten tarkentaminen odottanut Finavan toimia	Selvitykset	Ehdotus KH		Kaavan hyväksyminen KV		
Maaria-Ilmaristen osayleiskaava	Luonnoksen valmistelu	Luonnos hyväksytty kh 3.4.2017. Luonnos ollut nähtävillä ja lausunnot saatu. Ehdotuksen valmistelu käynnistynyt.	Kaavan hyväksyminen KV	Kaavan hyväksyminen KV				

Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisessa sopimuksessa esitetään tarkemmin toimenpiteet vuodelle 2019.

## Käynnissä olevien ja toimintasuunnitelmakaudella käynnistettävien asemakaavojen hyväksyminen:

Asemakaavoitusohjelma esitetään hyväksyttäväksi sitovana vuosille 2019-2020 ja ohjeellisena sen jälkeen. Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisessa sopimuksessa esitetään toimenpiteet vuodelle 2019. Vuonna 2019 esitetään käynnistettäväksi vuodelle 2021 hyväksymiskäsittelyyn ohjelmoituja asemakaavoja.

Taulukossa maankäytön strategiset hankkeet on merkitty \*:llä. Kursiivilla merkittyjen kohteiden aikataulu tulee kaavan valmistelusopimuksesta. Hankkeiden kohdalla olevat numerot viittaavat alla oleviin karttoihin.

### Tavoitteet

TAE 2019	TA 2019	TS 2020-2022			
2019 hyväksyttävät asemakaavat	2019 hyväksyttävät asemakaavat	2020 hyväksyttävät asemakaavat	2021 hyväksyttävät asemakaavat	2022 hyväksyttävät asemakaavat	Kauden jälkeen hyväksyttävät asemakaavat
29 kpl, joista 4 strategista*		30 kpl, joista 7 strategista*	24 kpl, joista 3 strategista*	23 kpl, joista 3 strategista*	24 kpl
<b>KESKUSTAN KEHITTÄMINEN</b>					
<i>*Forum (MKS)</i> 1-56		<i>*Turku ratapiha (2019)</i> 1-13	Aurakatu 6 UUSI 1-23	<i>* Aninkainen /Matkakeskus</i> 1-38	Asesepänkatu/ Martti 1-43
<i>Kauppaopisto (MKS)</i> 1-34		<i>Österblad (MKS) (2019)</i> 1-30	Klassikon koulu 1-46	<i>*Kauppahallin kortteli</i> 1-50	Hector ja Diana/ verohallinto 1-44
Konserttitalo 1-16		<i>Herkules/ Martinsillan kolmio II (MKS)</i> 1-60	<i>Freya-kortteli/ Kristiinankatu 10A, Humalistonkatu 3b, 3c (MKS)</i> 1-15	Kakolankatu (MKS) 1-5	Helsinginkadun kaari II 1-48
Luostarinkatu 5 1-36		<i>Kerttulinreuna/ Hämeenkatu, Vähä-Hämeenkatu (MKS) (2018)</i> 1-24	Kaskenkatu 9-11 (MKS) 1-58	Kerttulinkatu (MKS) 1-25	Käpytie - Vähäheikkiläntie 1-47
<i>Puutarhakatu 55 (MKS)</i> 1-53		Linnanrinne (MKS) 1-12	Humalistonkatu 8a ja 8b (MKS) UUSI 1-7	Lohikäärme-kortteli/ Koulukatu-Ursininkatu (MKS) 1-6	Itäinen Pitkäkatu 45/Samppalinnan koulu 1-37
<i>Rauhankatu 19-21 (MKS)</i> 1-57		Liskokortteli/ Ratapihankatu 36, (MKS) 1-11	Kauppiaskatu 11-13 (MKS) 1-59	Tonttumäki-Daniel Hjortin katu 1-18	<i>Luolavuorentie 7a</i> 1-19
Sirkkalan koulu 1-3		Mikron tontti 1-28	Keskuspaloasema 1-1	Yliopistonkatu 17 ja 21 (MKS) 1-9	Cygnaeusken koulu 1-2
		Merenkuoppilaitos (MKS) 1-49	Mäntymäen sairaala-alue 1-35	Parkin alue (MKS) 1-40	Eerikinkatu 32-34 1-33
		Mooriankunnas (MKS) 1-8	Rauhankatu 14b/ TVT (MKS) 1-54	Sirkkalankatu 27/ NMKY UUSI 1-10	
		Sepänkatu 1 1-39	Stålminkatu 45, Häkkisen konepaja (MKS) UUSI 1-42	Puutarhakatu 28 UUSI 1-17	

		Sirkkalankatu 35-Sepänkatu 2 (MKS) 1-27	Tervahovinkatu 12 (MKS) 1-61	Puutarhakatku 9a UUSI 1-4	
			Vanha Norssi (Steinerkoulu) 1-29		
			Ajurinkatu UUSI (+ ent Valion tontti) 1-21		
<b>KAMPUS TIEDEPUISTO</b>					
<i>Paljetie (MKS)</i> 5-2		*Itäharjun liittymä 5-3	*Itäharjun kärki ja Kupittaaan kansi (MKS) 5-4	Tempo II (MKS) 5-13	
			*Itäharjun Voimakatu (MKS) 5-16	Tahkonaukio (MKS) 1-20	
<b>LINNAKAUPUNKI</b>					
		*Aurigan ympäristö (MKS) UUSI 1-55	*Tullin ympäristö (MKS) 1-52	*Vaasanpuisto 1-32	Linnan makasiinit 1-62
					Akselintie etelä (MKS) 1-41
					Akselintie pohjoinen (MKS) 1-51
<b>SKANSSI</b>					
*Skanssinmäki 3-12		*Itä-Skanssi 3-2			Eteläskanssi 3-11
*Skanssinkolmio 3-17					
<b>LOGICITY</b>					
*Mustasuo					
<b>HALISTENVÄYLÄ</b>					
		*Koroinen 5-8			
<b>BLUE INDUSTRY PARK</b>					
Meyer Turun telakka 8-1		*Blue Industry Park 8-4			

TAE 2019	TA 2019	TS 2020-2022				
<b>MUUT PALVELUALUEITTAIN</b>						
2019 hyväksyttävät asemakaavat	2019 hyväksyttävät asemakaavat	2020 hyväksyttävät asemakaavat	2021 hyväksyttävät asemakaavat	2022 hyväksyttävät asemakaavat	Kauden jälkeen hyväksyttävät asemakaavat	
<b>2 Saaret</b>						
Särkilähti (MKS) 2-8		Friskalan kartano 2-5	Honkaistentie 68-70 2-15	Haarlanlahti 2-11	Margareetta 2-12	
Kaistarniemi III jatko 2-3		Metsola (MKS) 2-7	Harkkionmäki (MKS) 2-9	Sorttamäki ja Uittamon silta 2-14	Päivärinne 2-13	
				Lumimarjankuja 17 UUSI 2-16	Syvälähti (MKS) 2-10	
<b>3 Skanssi - Uittamo</b>						
Kaarningon pumppaamo 3-1		Kaupunginpuutarhan alue 3-10	Heikkilän kasarmi (MKS) 3-13	Rusthollinrinne 1 UUSI 3-5	Honkamäenpuisto 3-14	
Kannuskatu, Uittamon uimahalli (MKS) 3-6		Luolavuoren vanhainkoti 3-8	Korpilahdentie (MKS) 3-7	Syreenikuja 3-9	Jalustinkatu 8 3-15	
Koivulankallio/ Haritun koulutontti 3-4		Eteläkaaren kauppa UUSI 3-18		Jagellonicankatu 17 3-3	Katariinakoti (MKS) 3-16	
<b>4 Varissuo-Lauste</b>						
Fasaanikatu (MKS) 4-2				Itäkaari 4-3		
<b>5 Nummi-Halinen</b>						
Uhrimäki/ TYS (MKS) 5-10			Kuikkulankenttä/ TYS (MKS) 5-12	Vesilaitoksen tontti 5-15	Caribia/Nummen keskuspuisto (MKS) 5-11	
<b>6 Runosmäki-Raunistula</b>						
Hiidenvartti/ Ristinpaltankatu 6-3		Kairialankatu (MKS) (2021) 6-4	Paltanpuisto 6-12		Tiimestari (2018) 6-11	
Viiripuisto (Unhonpuistikko) 6-7		Kärsämäen urheilupuisto (MKS) 6-2				
Liljalaakson kauppahanke/ Kunin- kojankaari (MKS) 6-6		Signalistin kauppa 6-8				
Impivaaran tenniskeskus 6-9						

7 Länsikeskus										
Oskarinkuja (MKS)	7-7		Kastun koulu ja Oikotie	7-3	Liinahaankatu (TVT) + Varkkavuorenkatu UUSI	7-4		Länsikeskuksen kehittäminen/ Galleria	7-8	
Pitkämäen liikekeskus	7-5		Kuloistenniitty/ Yhdystie Myllyyn (Raisio)	7-12				Postikeskuksen alue (MKS)	7-10	
Pukkilan alue (MKS)	7-9									
8 Pansio-Perno										
Pernon koulu	8-3		Ahjokatu (MKS)	8-6				Ojaranta-Jyrkkälä	8-5	
			Saarenmaankatu UUSI	8-2						
9 Maaria-Paattinen										
Jäkärä/ Arkeologinkatu, Merovinkinkatu	9-10		*Topinojan kiertotalouspuisto	9-7	Jäkärän Kaila (MKS)	9-4	Metsämäen ravirata	9-6	Pihlajamäki	9-8
Koskennurmi (MKS)	9-3		Paattinen/ Isoistenkadun jatke	9-5						

## 4.7 Infrastruktuurin ylläpito (kh)

1.000 €	TOT 2017	TA 2018	TAE 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Tavoitetasot yhteensä (sis. tulot ja palkat)	23.757	23.468	23.468		23.468	23.468	23.607

Kaupunkiympäristötoimiala tilaa yleisten alueiden, katu- ja viheralueiden ylläpitotyöt valtakunnallisten hoito- ja kunnossapitoluokitusten mukaisesti. Ylläpito käsittää sekä talvi- että kesäaikaisen hoidon ja kunnossapidon. Ylläpitotöiden tilaaminen perustuu kolmeen tuotekokonaisuuteen, jolla haetaan kaupunkien välistä kustannustenvertailun mahdollisuutta:

- *Perustuotteet (11,640 milj. euroa)* sisältävät pakolliset lakisääteiset tehtävät ja muut välttämättömät hoitoon liittyvät tehtävät. Perustuotteita ovat talvihoidon, viheralueiden hoito, liikennealueiden hoito, puhtaanapito sekä kalusteiden, varusteiden ja rakenteiden hoito.
- *Erillistuotteet (9,220 milj. euroa)* sisältävät muut tehtäväkokonaisuudet sekä kunnossapitotyöt. Kunnossapitotöillä pyritään hillitsemään korjausvelan kasvua. Erillistuotteita ovat katu- ja viheralueiden kunnossapitotyöt, talvihoidon erillistuote, lumen kuljetus ja lumensijoituspaikat, kunnossa- ja puhtaanapidon erillistuote, ilkivalta ja tapahtumat, leikkipaikkojen hoito ja kunnossapito, talousmetsien hoito, ulkoilusaaret, erityisalueiden hoito, laiturit, venepaikat, vesiväylät, ulkovalaistus ja liikennevalot.
- *Erityistuotteet (2,608 milj. euroa)* sisältävät kaupunkikohtaisia tehtäviä ja palveluita, jotka eivät ole normaaleja ylläpitotehtäviä, mm. Föri, liikennekeskus ja katulämmityksen kustannukset. Erityistuotteisiin sisältyy myös infrapalveluiden ylläpitoyksikön yleiskustannukset.

Perus- ja erillistuotteilla on tuotekortit, joissa on määritelty sekä laatuun että määräaikoihin liittyvät vaateet. Kaikilla tuotteilla on oma kustannusseurantansa. Yksilöidymmät tuotekuvaukset ja budjetit sisältyvät operatiiviseen sopimukseen. Hoitoluokituksia tarkastetaan katu- ja viheralueilla vuosittain.



---

## 5.1 Henkilöstön työhyvinvointi (kh)

Henkilöstöohjelman painopistealue	Ohjelman alatavoite	Kaupungin tavoite 2019	Toimialan TAE 2019	Toimialan TA 2019
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia				
Aktiivinen osaamisen ennakointi				
Turku on vetovoimainen työnantaja				

---

## 6.1 Tiedoksi annettavat tunnusluvut (kh)

Tunnusluku	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<b>VOLYYMI</b>								
Hyväksytyt asemakaavat yhteensä (lkm), merkittävät (kv)	12	9	19	11	15	13	12	9
Hyväksytyt asemakaavat yhteensä (lkm), vähäiset (ltk)	12	7	4	8	7	8	11	11
Hyväksytyttyjen asemakaavojen (kv) sisältämä uuden ja käyttötarkoituksenmuutoksen alaisen kerrosalan lisäys yhteensä (kem2)	258.505	56.015	155.635	209.790	267.080	253.750	526.250	153.400
- pientalot (AO, AP)	92.425	7.100	31.620	21.860	17.140	51.270	7.940	25.700
- kerrostalot (AK)	10.300	7.350	76.965	101.730	137.540	54.280	7.600	119.800
- elinkeinot, palvelut	155.780	41.565	47.050	86.200	112.400	148.200	510.710	7.900
Kaupungin maalle sijoittuvan hyväksytyttyjen asemakaavojen (kv/ merkittävät ja ltk/ vähäiset) asuinkerrosalan osuus				63 %	36 %	19 %	18 %	81 %
Hyväksytyttyjen asemakaavojen asuinkerrosalan sijoittumisen tiivistyvälle kestävä kaupunkirakenteen vyöhykkeelle	29 %	80 %	78 %	86 %	89 %	93 %	54 %	51 %
Jalankulun määräindeksi, indeksi 2017=100					100,8	ei laskettu	ei laskettu	100,0
Pyöräilyn määräindeksi, indeksi 2017=100					97,6	ei laskettu	ei laskettu	100,0
Autoliikenteen määräindeksi, indeksi 2017=100					ei laskettu	ei laskettu	97,3	100,0
Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100					ei verrannollinen	90,3	95,0	100,0
<b>LAATU JA VAIKUTTAUVUUS</b>								
Tyytyväisyys (1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä)								
- liikennealueiden ylläpito* (vertailukunnat v2004-2017: 3,31) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,34	3,15	3,24	3,23	3,47	3,27	3,34	3,37
- puistojen hoito* (vertailukunnat v2004-2017: 3,41) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,27	3,25	3,30	3,31	3,50	3,47	3,43	3,50
- rakennetun ympäristön viihtyisyyden ja kauneuteen** (vertailukunnat v2004-2017 3,46) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,56)	-	-	3,46	-	3,61	3,74	3,57	3,77

Tunnusluku	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
- asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,37) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,31)	-	-	3,22	-	3,13	3,35	3,28	3,53
- rakennetun ympäristön valvontaan ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,28) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,26)	-	-	3,29	-	3,27	3,40	3,31	3,37
- liikenneoloihin jalankulkijan kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,90)				kysymys jaettu, aiemmin kevytliikenne			3,77	3,96
- liikenneoloihin pyöräilijän kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,77)				kysymys jaettu, aiemmin kevytliikenne			3,26	3,24
- liikenneoloihin autoilijan kannalta ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,82) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,79)	-	-	3,73	-	3,79	3,82	3,89	3,88
- julkisen liikenteen hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,60) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,96)	-	-	3,92	-	4,02	4,09	4,11	4,16
- ilman laadun hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,53) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,46)	-	-	3,26	-	3,72	3,78	3,63	3,87
- luonnonsuojelun hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,54) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,55)	-	-	3,38	-	3,66	3,64	3,67	3,80
*Yhdyskuntatekniset palvelut -kysely (FCG), **Kaupunki- ja kuntapalvelut -kysely (FCG)								
Kaupunkikeskustan elinvoimaisuus: elinvoimaluku = lauantaiyritysten määrästä vähennetään tyhjät liiketilat, joka suhteutetaan kunnan asukaslukuun (x1000) (vrt. v2016 Tampere 3,724, Helsinki 2,756 ja 17 kunnan keskiarvo 2,98)							3,581	3,83
Kaupunkikeskustan elinvoimaisuus: Liiketilojen täyttöaste (vrt. v2016 Tampere 93,2 %, Helsinki 95,3 % ja 17 kunnan keskiarvo 88,2 %)							89,7 %	91,65 %
Keskustan suuralueen väkiluku 31.12.	49.536	50.054	50.684	51.558	53.004	53.443	54.490	TK: kevät 2018
Asemakaavoitetun alueen pinta-ala (km <sup>2</sup> )	9692,76 +141,67	9702,88 +10,13	9728,27 +25,39	9731,75 +3,48	9751,64 +19,89	9767,54 +15,90	10131,74 +364,20	10167,13 +35,4
Asemakaavapäätöksistä tehdyt valitukset (lkm)	3	2	8	5	6	5	5	5
Asemakaavapäätösten pitävyys, % (ratkaisujen lkm)	100 % (4 kpl)	92 % (3 kpl)	100 % (5 kpl)	100 % (5 kpl)	95 % (7 kpl)	100 % (8 kpl)	100 % (4 kpl)	95 % (5 kpl)

Tunnusluku	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Asunnot: lukumäärä, yhteensä	105.919	106.981	108.151	109.342	110.608	111.600	113.769	(TK: 17.5.2018)
- pientaloissa, %	25,8	25,6	25,6	25,6	25,7	25,5	25,6	
- kerrostaloissa, %	72,4	72,7	72,8	72,8	72,7	73,0	72,9	
- muut, %	1,8	1,7	1,6	1,7	1,6	1,5	1,5	
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä (henkilöä)	242	241	189	201	190	192	209	183
Henkilöautotiheys (henkilöautoa/ 1000 asukasta)	411	414	413	411	409	409	409	412
- liikennekäytössä	459	466	469	471	471	473	478	485
- rekisterissä								
Kasvihuonepäästöjen määrä (kt CO <sub>2</sub> ekv/vuosi)				1147,2	1164,4	988,7	988,3	972,2 (enn.)
Hengitettävien hiukkasten vrk-raja-arvojen ylityspäivät				8	0	8	2	3
Materiaalikierrätys ja jätteiden hyötykäyttö								
- Yhdyskuntajätteestä hyödyntämiseen yhteensä						90,4 %	98,7 %	98,2 %
- Yhdyskuntajätteestä materiaalihyödyntämiseen						18 %	18,7 %	19,6 %
- Yhdyskuntajätteestä energiahyödyntämiseen						72,4 %	79,9 %	78,6 %
<b>SAATAVUUS JA PEITTÄVYYS / KATTAVUUS</b>								
Ympäristöterveyden suunnitelmallisten tarkastusten osuus vastaavista toteutuneista tarkastuksista (%; toteutunut/tarkastukset yhteensä)				71 % 1283/ 1819	64 % 1255/ 1976	58 % 891 / 1534	55 % 829 / 1512	53 % 983 / 1869
Elintarvikevalvonnan valtakunnallisen suunnitelman toteutuminen (%; toteutunut/ suunnit.)				24 % 757 / 3164	25 % 780 / 3164	22 % 694 / 3140	18 % 635 / 3623	35 % 690 / 1959
Terveydensuojelun valtakunnallisen suunnitelman toteutuminen (%; toteutunut / suunnit.)				87 % 327 / 374	68 % 292 / 432	75 % 153 / 204	97 % 193 / 200	78 % 229 / 292
<b>TUOTTAVUUS JA TEHOKKUUS</b>								
Ulkoisen rahoitus ympäristönsuojelun tutkimus- ja kehittämistoimintaan				169.000	122.000	17.000	65.000	110.000
Asemakaavoituksen kesto (mediaani) käynnistämisestä hyväksymiseen (kv), kk	20,9	21,4	23,5	24,2	29,5	29,3	25,9	29,9

## 7.1 Muu kaupunkitasoinen ohjaus (kh)

Ohjausasiakirja	Ohjaustieto
Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma	Tavoitteet ja toimintapolitiikka rakennetun ympäristön laadun parantamiseksi.
Asunto- ja maankäyttöohjelma > Asunto- ja maapolitiikan periaatteet	Uudistetut asunto- ja maapolitiikan periaatteet valmistelussa, tuodaan valtuuston käsiteltäväksi syksyllä 2018.
Ilmasto- ja ympäristöohjelma > Ilmastosuunnitelma 2029	Uudistetut ilmastotavoitteeseen liittyvät toimenpiteet valmistelussa, tuodaan valtuuston käsittelyyn kesällä 2018.
Infranhankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohje	Infran investointiohjelma.
Itämerihaasteen toimenpideohjelma	Ohjaa ja koordinoi Turun kaupungin Itämeritoimenpiteitä vuosina 2014-2018. Päivitys valmisteilla, kh:n käsittelyyn syksyllä 2018.
Jätehuoltopoliittinen ohjelma Lounais-Suomessa 2017-2022	Jätehuoltopoliittisessa ohjelmassa esitetään, miten jätehuolto on järjestetty Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n osakaskunnissa sekä asetetaan tavoitteet ohjelmakaudelle 2017-2022.
Keskustan kehittäminen	Kärkihanke. Keskustan kehittämisen tavoitteet, suuntaviivat ja pääteemat. Vuoteen 2050 ulottuva visio keskustan elinvoiman ja vetovoiman vahvistamiseksi, tuodaan valtuuston käsittelyyn toukokuussa 2018.
Maakuntakaava 2035	Turun kaupunkiseudun maankäytön ja kaupan ohjaus. Etenee maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn kesäkuussa 2018.
Maakuntastrategia	Maakunnan kehittämisen pitkän aikavälin hankkeet.
Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimus 2016-2019	Kuntien ja valtion yhteinen tahtotila ja toimenpiteet rakennemallin toteuttamiseksi.
Maankäytön ohjausmalli	Maankäytön ohjausmalli valmistelussa, tuodaan kh/kv käsittelyyn 2018.
Meluntorjunnan toimintasuunnitelma	Sisältää pitkän ajan suunnitelman melun aiheuttamien haittojen vähentämiseksi sekä ehdotukset keskeisimmistä meluntorjuntatoimista vuosille 2013-2018. Päivitys valmisteilla, kh:n käsittelyyn kesäkuussa 2018.
Rakennusperintöohjelma	Linjaus rakennetun ympäristön vaalimisen ja rakennusuojelun periaatteista, joita sovelletaan ohjeellisenä rakennettua ympäristöä koskevissa suunnitelmissa, toimenpiteissä ja päätöksissä.
Smart and Wise Turku	Kärkihanke 2017-2021. Uusien datan hyödyntämiseen perustuvien toimintamallien luominen siten, että asukkaat, asiakkaat ja sidosryhmät ovat aktiivisesti mukana muutoksessa. Toteutussuunnitelma tuodaan valtuustoon toukokuussa 2018.
Sopimus seudullisesta joukkoliikenteestä	Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta.
Sopimus yhteisestä jätehuoltolautakunnasta	Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta.
Tilastrategia	Säätelee kaupungin tilan käyttöä ja omistamista. Päivityksen on tarkoitus valmistua 2018.

Tilahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohje	Toimitilojen investointiohjelma.
Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma liitteenään Turun kaupungin kaavoitus- ja toimenpideohjelma rakennemallin toteuttamiseksi	Seudun kunnat ovat sopineet yhteisistä maapolitiikan toteuttamisperiaatteista ja toimenpiteistä yhteisvastuullisen asuntopolitiikan toteuttamiseksi (2014-2017). Ohjeellisena noudatettava. Päivitetyt ohjelmat tuodaan valtuuston käsittelyyn 2018.
Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035	Kaupunkiseudun kilpailukyvyyn ja vetovoiman edistäminen, väestö- ja työpaikkatavoitteet ja yhdyskuntarakenteen kehittäminen vuoteen 2035 asti.
Turun seudun (rakennemallialueen) liikennejärjestelmäsuunnitelma 2035	Seudun liikennejärjestelmän kehittämisen suuntaviivat, pääteemat ja toimenpiteet. Ohjeellisena noudatettava. Ohjelman toteuttamiseksi laaditaan vuonna 2018 toimenpideohjelma Turun liikennejärjestelmän kehittämiseksi.
Turun Tiedepuisto	Kärkihankkeen kehittämisen tavoitteet, suuntaviivat ja pääteemat. Kupittaa ja Itäharjun alueen työpaikkojen, palveluiden, asumisen, liikkumisen ja julkisen kaupunkitilan innovatiivinen kehittäminen yhteistyössä mm. yritysten ja korkeakoulujen kanssa. Turun tiedepuiston Masterplan 2050 antaa suuntaviivat Kupittaa ja Itäharjun alueen kehittämiselle pitkälle tulevaisuuteen. Toteuttamisohjelma tuodaan valtuuston käsittelyyn toukokuussa 2018.
Vesihuollon kehittämissuunnitelma	Sisältää alueet, jotka on tarkoitus saattaa vesihuoltolaitoksen vesijohto- ja viemäriverkoston piiriin. Päivitetty suunnitelma valtuustokäsittelyyn 2018, kun yleiskaava 2029:n luonnos on hyväksytty.
Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma	Kolmivuotisen suunnitelman pohjalta laaditaan vuosittainen valvontaohjelma, jonka perusteella toteutetaan vuosittaista ympäristönsuojelulain, vesilain, jätelain ym. ympäristölakien valvontaa toimialalla. Voimassa oleva suunnitelma 2015-2017. Päivitetty suunnitelma tuodaan rakennus- ja lupalautakunnan käsittelyyn keväällä 2018.
Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma 2015-2019	Viisivuotisen ohjelman perusteella laaditaan vuosittain ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma, jonka perusteella toteutetaan elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakka- ja eläinlääkintähuoltolakien valvontaa toimialalla.